

Sűrű ólomszürke felhő mozdulatlanul nyugszik a hegyek közé mélyen beékelte falu fölött. Mint egy hatalmas katlan földője, elzár minden világosságot és fenséges mozdulatlanságával megakadályozza a friss éltető levegő mozgását. Fülledt, sűrű levegő tölti be a teret és a komor

kedett, hogy ennek a hatalomnak az élet éreztessé; nem arra, hogy a pillanatnyira kínálkozó előnyeit kiaknazzza; hanem arra, hogy most, a hatalom első idejében a pártot minél jobban megalapozza; hogy tökéletessé és erőssé tegye mindazokkal, akik a pártnak javára lehetnek.

És ez a belátás, amely ép olyan nehéz valami, mint a minő egyszerűnek látszik, irányította most is Müller Károlyt s az ő szavára az aradi függetlenségi pártot, a városatyaválasztások idején. O, a többségi párt feje ütötte elsőnek a pecsétet az elvre, hogy a törvényhatósági bizottsági tag-választásoknál a politikát ki kell küszöbölni; hogy az érdemet, a tehetséget meg kell becsülni, akárminő politikai hiten van is. És ez nemcsak szó marad. Müller Károly egész önérzetével védi az elvet, hogy valóra is váljon.

Egyszer említettük ebben a cikkelyben, hogy ma pártokat nem a közjogi elvek szerint ítélnék meg; sőt a program se tud csábítani, vagy visszataszítani. A program olyan rugékony valami; ha akarom, benn van a választó jog, ha akarom, nincs benne. Ma, a mikor látszólag egy párt az egész ország, de a valóságban hetvenhét árnyalatra szakad: ma egy dologgal tud hódítani valamely párt: a cselekvés módjával. És az a párt, amely kimutatja, hogy helyesen tud élni a hatalommal, amely bizonyosságát adja az érett gondolkodásnak, amely a városi ügyekben előbb a polgárt nézi, azután a pártembert, ez a párt alkalmas arra, hogy a rokonszenvet maga iránt felkeltse és megszilárdítsa. A politikai hódítás pedig ezen épül. Ez a mód nem egyenként szökődös, hitehagyókat szerez; ez a becsületes eljárás tömegeket fogad egyszerre a keblére.

A régi szabadelvű párt tagjait ez fogja Müller Károly mellé vonni. A legutolsó választás idején is sokan, az iránta való rokonszenvből, szavaztak mellé. Ha Müller Károly vezetése alatt az aradi függetlenségi párt tovább is ezen a csapáson halad: a legközelebbi választásokon hatalmas csoportban fognak mellé állani azok, akiket most még a politikai visszavonultság választ el tőlük. Remeték lakatját, a

közömbösség jégtábláját csak a bizalom pattanthatja le; Müller Károly cselekvése pedig föl tudja keltetni az őszinte, erős gyökerű bizalmat.

Egy aradi színes tollú íróasszony bájos darabot írt ezen a címen: *Hogyan kell hódítani?* Ennek az egyfelvonásosnak a párját megírhatná Müller Károly, más vidéki városok függetlenségi pártjai részére. És ezt elolvassván, megértene az alkotmánypárt is, hogy miért nem lehet keresni valóját itten, a Hatvanhétnek valaha klasszikus városában.

A város ügyei.

Közsülés előtt.

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, október 26.

Aradváros tanácsa ma Károlyi Gyula gróf főispán elnöklete alatt ülést tartott, amelyen előkészítették a hétfői közgyűlés tárgyait. A tanács az összes bizottsági javaslatokat elfogadta, illetve elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek. A közgyűlés elé kerülő érdekesebb ügyek a következők:

A város kölcsönének ügyében a pénzügybizottság tudvalevőleg úgy határozott, hogy miután a jelenlegi nyomasztó pénzügyi viszonyok között előnyösebb kölcsönt a Hazai Takarékpénztár által felajánlott kölcsönnél a város nem kaphat, el kell fogadni ezt az ajánlatot. A tanács Varjassu Lajos polgármester előterjesztésére szintén erre az álláspontra helyezkedett és a kölcsönnek a Hazai Takarékpénztártól való felvételét hozza javaslatba a közgyűlésnek, miután a vízvezeték megváltására szükséges összeg november 30-án esedékes.

Varjassu Lajos polgármester ezután bejelentette, hogy a törvényhatósági bizottságnak a vízvezeték megváltására vonatkozó határozatát, amelyben kimondatott, hogy a vízművek megváltási ára 1.238,996 korona, a belügyminiszter nem hagyta még jóvá, illetve a jóváhagyó leiratot nem küldte még le a városhoz. Miután az ügy elintézése sürgős, a polgármester olyan irányú előterjesztést hozott javaslatba, hogy a törvényhatósági bizottság intézkedjék a jóváhagyás kisürgetése iránt.

A polgármesternek a városatyaválasztásra vonatkozó, lapunkban már ismertetett előter-

jesztését a tanács elfogadta és pártolólágg terjeszti be a törvényhatósági bizottsághoz. A választási elnökök közé a polgármester tudvalevőleg Rosenberg Miksa drt és Péterffy Antalt is felvette. Minthogy mindketten tagjai az igazoló választmánynak, amely a választások ellen beadandó esetleges felebbezések tárgyában dönt, vita indult meg a körül, hogy Rosenberg Miksa és Péterffy Antal lehetnek-e választási elnökök. Miután a törvény ilyen esetekről nem intézkedik, illetve nem mondja ki határozottan, hogy az igazoló választmány tagjai nem lehetnek választási elnökök, a tanács kimondta, hogy nem látja törvényes akadály fenforgását a jelen esetben és így úgy Rosenberg, mint Péterffy minden skrupulus nélkül vezethetik a választásokat. Amennyiben a választások ellen felebbezések adnatának be, úgy a két választási elnök nem gyakorolhatja az igazoló választmányban szavazati jogát.

A művészeti ösztöndíjakra a tanács a művészeti bizottsággal egyértelműleg Sztójka Annuskát, Illencz Lipótot, Bodzási Istvánt és Balla Béát ajánlja.

Még több csekély jelentőségű ügygel foglalkozott a tanács és valamennyire nézve magáévá tette a szakbizottságok javaslatait.

A Hungara.

Magyar leányok a háremekben.

Szegedről Délamerikába.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 26.

Magyarország egyik legtekintélyesebb export cikke a nő. A Hungarák az egész világon el vannak terjedve, s hogy még jobban megismerjék őket, arról gondoskodik néhány lelkes leány, de ügyes kereskedő. A magyar leány-export adataiból alább közlünk egyet mást:

(A hárem.)

A budapesti rendőrség, amely éveken át nem nagy súlyt helyezett a leánykereskedők dolgára, a legutóbbi időkben szokatlan buzgósággal nyomozza és bünteti az emberhus-ügynőkeket. A kutatás már is iszonyu adatokat derített ki s félelmesen jól szervezett bandákat tett ártalmatlanná. De most is érzik, sőt egyra

hangulat szinte a vég közeledését sejteti a lakókban.

A hegyről a faluba ereszkedő uton, ott ahol a sűrű felhő megülte a hegyet, egy kopott, rongyos, de járásában és tartásában ruházattól elütő alak haladt előre. Botját — egy letrött faágat — vállára vetve gondolatjaiban teljesen elmerülve ment és a viharral, tartós esővel fenyegető égbolttal nem látszott törődni. Ment előre, mint aki cél nélkül megy, csak azért, hogy menjen, csak azért, hogy egy helyen ne maradjon sokáig.

Egy csavargó.

E szóval minden meg van mondva. Egy rettenetes gyűjtő fogalom, melynek alkatrészeit a dologtalanság, a bizalmatlanság, a megbízhatatlanság, a lopás és a gyilkolás képezik. Nincs ember, aki ne megvetéssel és undorral fordulna el tőle és aki ad is neki, félelemből, vagy már a megszokás hatalmából nyújt, dob oda, baksist, kenyeret, abból is a legkisebbet és a legroszszabbat. Egy kitagadott, egy gyűlölt ember, kinek nincs nyugta és akinek csak egy utolsó sorban lévő ember ad néha éjszakára nyugvó helyet. És az is felvigyáz, nehogy elvigyen valamit abból a kevesből, ami neki van. Ennek az embernek a fülébe is ott cseng a hatalom szava — tovább, tovább.

Egy pillanatra megáll. Megigazgatja a botjára akasztott csomagot. A vagyonát. Nehány finomabb, a mosásban megszürkült fehérneműt és egy pár rongyos box-bőrcipőt.

Mindjárt esni kezd — mormogta és kezét eső után fürkészsze, nyujtotta ki. Jó lesz, sietni. Különbözn-e it nekem az eső. Mit árthat az e-ő egy csavargónak?

E szótól megdöbben, de azután fölényesen legyintett kezével.

Igen, csavargó vagyok. Kezdő csavargó... És milyen jól érzem magam, teljesen magamra hagyva. Teszek azt, a mit akarok. Senki nem néz meg, senki nem kérdez. És én megyek. Csak megyek. Azok segitenek engem, kiket valaha én segitettem. Nem is olyan régen. Mikor a vagyonom még az enyém volt, amikor még nem kergettek ki lakásomból a rokonaim. A kik most talán saját házában ebédelnek és én nem tudom, hogy fogok-e egyáltalában ebédelni. Pedig én is éltem jól, én is ott voltam mindenütt, ahol cukorral hintik be és szállaggal disztik fel a legkeserűbb epét — az életet.

Kunföldi Bakay Balázs tehát megmaradt olyannak, amilyen régen volt. Okos, művelt, de következetes és vasakaratu. Még most sem változtatta meg életb leseleti elveit és inkább tűrt a nyomort, mint sem megadta volna magát.

Híres, ősnemes családból származott. Ősei eredetileg a középnemes osztályból támadtak és évtizedeken keresztül mint dolgozók, munkások, a távolról sem gőgös emberek éltek. A mai társadalmi felfogás szerint úgy éltek, mint a hogy minden józan életű vagyonos embernek élnie kell és élnie szabad.

Mikor az öreg Bakay Balázs meghalt, a

hatalmas vagyon mind egyetlen fiára, ifj. Bakay Balázssra szállott. Ő volt az egyetlen a családban, aki diplomás pályára indult és atyja, valamint az összes rokonai tiltakozásai és fenyegetései dacára szakított a családi hagyománnyal, a családi szokással. Így nevelkedett és haladt előre pályáján. Kiváló észbeli képessége rendkívül gyorsan gyűrte le a meglévő tudomány szabályait és mint egy új Mesias, új tételeket állított fel, romba döntve a meglévőket. Csakhogy nézetei a meglévő társadalmi szabályoktól oly elütöek voltak és őt magát is oly neveltséges színben tüntették fel, hogy igen rövid időn belül elpártoltak tőle nemcsak az őt dédelgető professzorok, hanem a legjobb barátai is. Így jutott ő újra vissza a régi családi kuriába. És itt berendezte az életét úgy, amint ő ezt igaznak, helyesnek és egyedül boldogítóknak gondolta.

Maga köré gyűjtötte a falu szegényebb lakóit, ellátta őket munkával és oly fizetéssel, amelyből gond nélkül élhettek.

— Kedves barátaim — szólt — megadok én nektek minden módot arra, hogy élhessetek úgy, amint az embernek élnie lehet. Ne törődjetek semmi mással, csak magatokkal. Ne keressetek semmiben se jót, se igazat, ne nézzétek a közt, az államot, a hatalmat, csak igyekezzetek arra, hogy megszerezzetek annyit, amennyi egy nyugodt, kényelmes élethez szükséges.

Hagyjuk mi szaladni a világot a saját ut-

jogosultabb felháborodással konstatálják a törvénykönyv hiányosságát, amely miatt csak ki házási büntetéssel sújthatják a leányok elcsábítóit. A leguóbb elfogott boszorkány főképp háremekbe szállította áldozatait. *Bakonyi Lajos* szövetség utcai kárpitos felesége, született *Pila* Teréz bevallotta, hogy már *tíz esztendő óta* foglalkozik leánykereskedéssel s a törökországi háremekben nagyon sok olyan szép leány van, akit ő juttatott oda.

— A legtöbb leány — mondta — szívesen megy, tessék elhinni, nem sok rábeszélés kell hozzá. Én beutaztam az egész Keletet és ajánlatokat tettem a főnődu nagyuraknak. Többnyire volt gyári munkások és cselédek indultak utra s akárhánynak pompásan megy a dolga.

A minap egész csapát akart elvinni, de a leányok egy részét a keleti pályaudvaron, más részét pedig Zimonyban sikerült föltartóztatni. Így jutottak Bakonyiné nyomára. A többször büntetett nőt kétszáz korona pénzbírságra s harminc napi elzárásra ítélték. Kinyomozták azt is, hogy a veszedelmes asszony számos ügynek tartott, akik vidéken uzsogattak s hamis ügyekkel fölcakák a lányokat Budapestre, ahonnan külföldre továbbították őket. Bakonyiné után kézrekerült még Friedmann Herman lakatos felesége, született Róth Róza, továbbá Hirschfeld Antal ügynök feleségétől, végül pedig két pincér. Friedmannét háromszáz korona pénzbírságra s ötven napi elzárásra ítélték, mert tízszer is volt már büntetve. Hirschfeldék ötven korona pénzbírságot s öt napi elzárást kaptak, a többiek dolgában pedig a jövő héten fognak ítélkezni.

(Buenos-Airesben.)

Még a nyáron történt, hogy Buenos Airesből, a délamerikai Argentína köztársaság fővárosából kapott levél adataiból egy szegedi lap leleplezte a délvidéki leánykereskedők üzelmét s a leleplezés arra késztette úgy a szegedi, mint a budapesti rendőrhatalóságokat, hogy széleskörű nyomozatot indítsanak és a szegedi, illetve a délvidéki leányok sorsáról távirati úton kértek felvilágosítást a buenos-airesi konzulátustól, egyúttal a tengeren odaérkező délvidéki leánykereskedők ellen vizsgálatot kértek. A buenos-airesi konzulátus azonban adós maradt a válaszzal. A fűle bojtját se mozgatta a közlés költségen fentartott konzulátus a magyar hatóságok távirati kérésére, minthogy ezek a

közös költségen fentartott konzulátusok, tudvalevőleg, csak Ausztriának állanak rendelkezésére.

Ma aztán két levél is érkezett a szegedi rendőrséghez Buenos Airesnek Cangallo város részéből. Az egyik levélben az osztrák és magyar konzulátus ékes német nyelven bizonyítja, hogy Tóth Elza leányzó a konzulátus meghívására jelentkezett és kijelentette, hogy ő most már nem kívánczik ha a, mivel sorsa jobbra fordult és most már ott akar élni és meghalni.

A másik levélben Tóth Elza közli a szegedi rendőrséggel, hogy ő nem jön haza, mert helyzete jobbra fordult, habár barátját, Pap Lidit elvesztette. Lidit *agyonkínította egy lélek-kufár*, aki hazavitorlázott Magyarországra és Nagyváradon egy mulatóház tulajdonosa. Ez az ember most Nagyváradról szállít leányokat Dél-Amerikába.

Pap Lidit varrónőnek csalták ki és folyton mondogatta, inkább meghal, minthogy letérjen a jó útról. A lélek-kufár ezután ördögi kegyetlenséggel tiporta el a sors intézkedéséből tengerentúrra sodort gyenge leányt, aki allg négy hét alatt leesett a lábáról és pár napi betegség után meghalt. Halálos ágyán arra kérte Tóth Elzát, írja meg a szegedi kihágási bíróságnak, hogy őt Buenos Airesben meggyilkolták.

A szegedi rendőrség a buenos-airesi konzulátus német leveléből tehát nem tudta meg azokat az adatokat, amelyekre föltétlenül szüksége volna a délvidéki leánykereskedés ügyében megindított nyomozás érdekében. Nem marad más hátra, minthogy a szegedi hatóság a konzulátus ellen a külügyminiszteriumnál jelentést tegyen, bár e följelentéstől sem sokat remélhetünk, mert tapasztalatból tudhatjuk, hogy a külügyminiszterium éppen nem védi meg a magyar érdekeket.

Rákóczi-ünnep.

A Rákóczi-társaság diszközgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

A fejedelem hamvai hazaszállításának évfordulóját szép ünnepség keretében ünnepelte meg ma este az aradi Rákóczi-társaság. Az asztaltársaság diszközgyűlése alkalmából zsűfálásig megtelt a tág helyiség a tagokkal és vendégekkel, kiknek sorában ott volt Müller Ká-

roly, Aradváros országgyűlési képviselője és *Varjassy* Lajos polgármester.

Az ünnepséget a Himnusz vezette be, melyet az egész társaság állva énekelt a Máv. dalárdával együtt. A Himnusz elhangzása után *Leitner* Ernő dr. elnök lendületes, eszmékben és gondolatokban gazdag megnyitó beszéddel ismertette az évforduló jelentőségét és élénk színekkel ecsetelte azt az örömet, mely minden hazafi lelkét eltölti, hogy Rákóczi fejedelem és hős társai hazai földben pihennek. A fejedelem szelleme hasson át minden magyar lelkét és akkor boldog lesz az ő nyugvása.

A lelkes éljenzéssel kísért elnöki megnyitó után *Levieczky* Dezső szavalt a igaz érzéssel és drámai erővel *Farkas* Ferencnek Rákócziról írt költeményét, melyet lapunk mai számában közlünk.

Ezután ifj. *Varjassy* Lajos tartotta meg az ünnepi emlékbeszédet. Megkapó szóbeli erővel beszélt azokról, kik az igazságért, szabadságért és a felvilágosodásért küzdöttek. Ez eszmék bajnokai között négy kimagasló alakja van a világtörténelemnek, Jézus Krisztus, Kossuth Lajos, Zola Emil és Rákóczi Ferenc. Elragadtatással szólt Zoláról, ott volt, mikor a francia nép gyásza megnyilatkozott, látta annak megsiratását, ki az igazságért sikraszállt. Rákóczi nemcsak a szabadságnak, de a műveltségnek is harcosa volt, és bár jó magyar volt, tanult a külföldtől. A nemzet néhány év előtti bálványai a porban hevernek, óhajainkból nem lett semmi, most ezerszeresen szükség van Rákóczi szellemére, annál is inkább, mert retrográd törekvések ütök fel fejüket Magyarországon. A sötétség ellen, a tudásért, és a haladásért való harchoz várjuk az új Kossuthot és az új Rákóczit. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

A gyönyörű beszéd után a Máv. dalárda *Szilágyi* Gyula karnagy dirigálásával imát énekelt. Ezután elhatározták, hogy a társaság érekoszoruját, mely a fa- és fémipari szakiskolában készült, Müller Károly védnök vezetésével küldöttség teszi le a fejedelem sírjára.

Az ünnepséget *Leitner* Ernő dr. elnök szavai fejezték be, aki köszönetet mondott az ünnepség szereplőinek. A diszközgyűlés után társasvacsora volt, melyen *Leitner* Ernő dr. *Varjassy* Lajos polgármestert köszöntötte, többen éltették Müller Károlyt, a társaság kiváló védnökét. *Jóó* Béla a vendégeket üdvözölte. Még számos felköszöntő hangzott el.

jain. Alkossanak ők új törvényeket. De mi maradjunk csak meg a mi kicsiny körzetünkben. Minek dolgozzunk mi más érdekeiért, minek teremtsünk a jövő nemzedékért, mikor mi szépen és kényelmesen fel tudjuk használni azt, a mi nekünk van. Mert mi más célja volna az életnek, mint azt a jelentéktelen kis időt a mit élünk, csak a saját jóvoltunkra felhasználni. Ne igyekezzünk mi nagyok és halhatatlanok lenni, ne keressünk mi elismerést és dicsőítést. Egy állat, kit gazdája jól tart, sokkal jobban éli le éveit, mint mi, akik gondolkozni tudunk. Az emberek túlekednek és rohannak rangért és címért, de ha meghalnak, már csak a kereszt fogja hirdetni, hogy voltak valaha. És a kereszt, az elkorhad. De ért-e ez embernek az élete önmege előtt valamit? Semmit. Ő alkotott másnak. Az utókor elismeréssel fogja emlegetni a nevét. Szobrot és koszorút kap, de az ő teste csak homok, a lelke, a szelleme az nem szállt se az égbe, se a pokolba, mert olyan nincs. Csak megszűnt lenni. Elpusztult. Megsemmisült. Igyekezzetek tehát fiaim arra, hogy csak annyit keressetek és csak annyit dolgozzatok, amennyiből jól megtudtok élni.

A parasztok nyugodtan végighallgatták e szokatlan szónoklatot és elszéledtek. Megértettek-e valamit belőle, vagy sem, nem lehet tudni, de annyit éreztek, hogy Bakay egy „becsületes” ember. Nagy fizetés, kevés munka, jó bánásmód, — ki is kívánhat ennél is többet.

A nyomorékok és bénák pedig csak álda-

ni tudták a nevét. Jó ellátás, ruha, gyógyszer, jó lakás és még csak kérni sem kellett.

Ő maga pedig okosan, de pazarul vájkált az élvezetekben.

Az én vagyonom, amit apám gyűjtött, ne maradjon senkinek. Sokkal önzőbb vagyok, semhogy hagynám, hogy más költse ezt úgy el, a mint én most elköltöm. Minél gyorsabban végzek vele, annál jobb. Azután legalább úgy élek, ahogy az életet elképzelem. Csak annyit dolgozni, a míg az élvezet és azután elkölteni a keresetet saját és csak is egyedül saját magamra.

A vagyon az fogyott. Összes emberei, munkásai és koldusai kihasználta a kedvező alkalmat és mindannyian siettek összeharcsolni annyit, amennyit csak tudtak.

Az egész vidék beszélt a „bolond”-ról és a hír eljutott a rokonok fülébe. Nem hagyhatták elpusztulni a vagyont, melynek örökösei csak ők lehettek, más mód pedig nem kínálkozott, mint Bakayt gyógyintézetbe zárítani és a vagyon kezelését átvenni.

A gyógyintézet emberei este érkeztek meg a faluba azzal, hogy Bakay Balázst másnap reggel elszállítsák.

Bakay a kuria szellős, kényelmes erkélyén ült és olvasott a mikor arról a veszélyről értesült, a mi őt fenyegeti. Felállt, higgadtan gondolkodott és gyorsan cselekedett.

Szabadságomat akarják elvenni. Erővel akarják elnyomni igaz szavaimat. Kinozni és

éheztetni fognak, hogy az örökséget váró rokonaim biztosan és hamarabb jutthassanak annak birtokába, mire se igényük, se joguk nem lehet. A mai szellem, a mai felfogás félti hatalmát és itt is érvényesül, ha más forma szerint is, nézetem és igazam. Érvényesül az ököl joga és levernek engem gyengét, csak azért, hogy ők, a hatalmasok jobban és kényelmesebben élhessenek. Legyen úgy! Itt hagyom nekik azt, amivel az én szegény barátaimat — a koldusokat, a mai társadalom élő vádolóit azzá és olyanná tehettem volna, amilyen a hatalom mai élvezői. Tegyenek ők, azt amit akarnak. Nincs erőm, nincs hatalmam megakadályozni őket romboló munkájokban. De a szabadságomat, azt nem adom.

Gyorsan összeszedett néhány szükséges ruhadarabot és óvatosan, mint egy tolvaj, kiosont a folyosón keresztül a nagy hatalmas kertbe. Körülnézett és szomorúan, könnyes szemmel bucsuzott el az évszázados fáktól, legjobb barátaitól — egyetlen megértőtől. Átugrott a kerítésen és a legeiső körtefáról letört egy ágat — koldusbotnak.

Az est teljesen leszállt. A koromsötétséget csak néhol törték meg az ablakokon átszűrődő gyenge fénysugarak. És az első szalmafüdeles viskó ablakán félenken kopogtatott — a csavargó.

Százezer koronás váltóhamisítás.

El, Amerikába!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 26

A zombori bankpanama után egy százezer koronás váltócsalás: ez a mai nap bűnügyi krónikájának egyik eseménye. Ezuttal egy fakeskeskedő a fészerepánst amint az alább következik:

Késmárkról jelentik:

Nürnberg József vagyonos fakeskeskedő hírhedben állt. Itteni telepei nagy értéket képviselnek, de az utolsó deszkaszálig adósságokkal van megterhelve. A nagykereskedő egy évvel ezelőtt megnősült Mezőcsáthra. Apósa gazdag, sokid üzletember, aki dus hozományt adott a leánynyal. Nürnberg kezén azonban eluszott a pénz. Kétes spekulációba bocsátkozott és igen költséges életmódot folytatott. Mikor látta, hogy kifogy a pénzből, váltókat kezdett hamisítani az apósa nevére. A szepességi bankok habozás nélkül számították le az öt-tíz-huszezer koronás váltókat. Nürnbergnek volt rá gondolja, hogy apósa ne tudjon a dolgról. Mikor egy váltót benyújtott, nyomban Mezőcsáthra utazott az apósához és ügyesen elfogta azt a levelet, amelyben a bank arról értesíti, hogy az aláírásával váltót kapott. Nürnberg széttepte a levelet és az apósa levélpapírosán a következő választ írta:

— Ezennel értesitem a t. Igazgatóságot, hogy vöm, Nürnberg József részére a váltót tényleg zsíráltam.

Az apósnak így semmiről se volt tudomása, még csak föl sem tűnt neki a vő gyöngösége, hogy oly sűrűn keresi föl mezőcsáthi magányában. Szeptember végén azonban tragikus fordulat állt be. Az apósnak kezébe jutott az egyik szepesi bank értesítő levele és tisztán áll előtte a hónapok óta folytatott, nagy-szabású csalás.

Késmárkon a Nürnberg-család lakásán néhány nap múlva izgalmas jelenet játszódott le. Mezőcsáthra váratlanul megérkezett az öreg ur és számonkérte a veje gazságait. Nürnberg töredelmesen bevallott mindent. Az aggasztán egész testében reszketve kiáltotta:

— Megöllek! Agyonlőlek! Megbecstelenítetted a családomkat!

Nürnberg könyörgésre fogta a dolgot s mikor látta, hogy apósánál nem számíthat kegyelemre, szökésre gondolt. Közölte a tervet feleségével, aki örömei küszöbén állott és együttesen határozták el a menekülést. A megállapodás az volt, hogy a férj előremegy, az asszony pedig bevárja a családi eseményt és csak fölgöngyölása után követi.

A fakeskeskedő október negyediken vonatra ült és Poprád fele utazott. Mikor a károsult bankok ezt megtudták, táviratot küldtek utána. Azzal a kellemes hírrel akarták visszaesalogatni, hogy a feleségének gyermeke született. Nürnberg tudta, hogy a távirat legalább is korai örömet jelentett, de azért visszatelegráfált Miskolcra a feleségének:

Gratulálok, drágám! Józsid. Ez a három szó volt a táviratban, amelyet Nürnbergné mosolyogva mutatott a bankok embereinek. Az nem jutott eszébe a kárvallottaknak, hogy talán jó volna a vonalmenti bűnügyi hatóságokat is értesíteni. — A szökevény pompás egérutat nyert és zavartalanul utazhatott tovább a pénzzel ismeretlen tájak felé. Késmárkon meg vannak győződve, hogy a család már Amerikában van.

Nürnberg Józsefné tegnap elutazott Mezőcsáthra; hogy hova ment, nem tudják. Való-

színűnek tartják, hogy Nürnberg valamelyik tengeri kikötőben várja a feleségét és együtt hajóznak át az újvilágba.

Nürnberg áldozatai között magánemberek is vannak. Hamis váltókkal szerzett pénzt a szepesbélai banktól (tizennégyezer koronát), a késmárki takarékpénztártól (nyolcezer koronát), egy kunfalvi pénzintézetől négyezer koronát, stb. Kárt szenvedtek az iglói, eperjesi és más környékbéli pénzintézetek is. A hamis váltókra fölvetett összeg körülbelül százezer korona.

Az ál Károlyi gróf.

A „főispán sógora.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 26.

A szegedi rendőrségnek nagy szenzációja volt ma. Lopás miatt letartóztattak egy embert, aki gróf Károlynak, a főispán sógorának nevezte magát s állítását okmányokkal iparkodott igazolni. A rendőrség ellenben szentül meg volt győződve, hogy notórius tolvajjal van dolga. A titokzatos emberről azonban kiderült, hogy sem nem gróf, sem nem tolvaj, hanem — örült.

A Szeged állomás rendőrségénél egy budapesti asszony: Dorács Sándorné, panaszt tett, hogy a másodosztályú váróteremből ellopták utazótáskáját, melyben ruhaneműn és ékszeren kívül tekintélyesebb summa is volt.

Az állomási rendőrség betelefonálta ezt Temesváry Géza alkapitánynak, aki éppen akkor vállaltott egy embert, akit azért vittek a rendőrségre, mert a Boldogasszony-sugáruton teljesen meztelenre vetkőzve találták, amint egy új táskán ülve sütkérezett a napon. Temesváry mindjárt gondolta, hogy a két ügy közt összefüggés lehet. Kérdést intézett a különös viselkedésű emberhez:

— Kicsoda maga?

— Gróf Károlyi vagyok.

— Vezetékeve micsoda?

— Olvassa ki az írásból. — Ezzel egy csomó levelet adott Temesvárynak. A levelek közt volt egy irás, mely azt iparkodott igazolni, hogy tulajdonosa tényleg gróf.

— Ki csinálta ezt az írást? — kérdezte a kapitány.

— Én.

— Miért?

— Mert jogom van hozzá. Az apám gróf Károlyi volt.

— Mondja, nem hívják magát másképp is?

— De igen. Tóth Jánosnak ... nem is Jánosnak, Istvánnak ... még sem Istvánnak ... Ferencnek.

— Most melyik az igazi?

— Mind, — felelte zavarosan a fogoly.

Mivel a kapitány látta, hogy így nem alapíthatja meg a delikvens személyazonosságát, az iránt érdeklődött, hogy miért vetkőzött le a Boldogasszony-sugáruton.

— Mert melegem volt, — felelte a világ legtermészetesebb hangján.

— Hát a ládát honnan lopta?

— Nem loptam. Ott volt az állomáson. Csak elvettem.

— Nem volt maga még becsukva?

— Dehogynem. Már sokszor.

— Miért?

— Mert máskor is vittemel táskát.

— A zavaros beszédű, titokzatos embert dr. Temesváry kapitány orvosi megfigyelés alá vetette.

A Westinghouse-válság.

Nincs veszedelem.

Az aradi gyár ügye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

A lapoknak a Westinghouse-társulatról szóló híreit tévesen az aradi automobilgyár alapításával is összefüggésbe hozták, miért is megkérdeztük ez iránt a magyar alapítót, Kunz József budapesti magánmérnököt, a Westinghouse-társulat magyarországi képviselőjét, a i kívánságunkra a következőket közli velünk:

Az európai lapok ismételtén közölték az amerikai és első sorban a new-yorki és pittsburgi tőzsdék eseményeit, melyeknek következményeképp az ottani bankokat betevők megrohanták s a betevők visszavonták betéteiket. Egyrészt ez, másrészt pedig a tőzsdék rendkívüli pénzzükséglete a bankokat annyira kimerítette, hogy a kormány segítségét voltak kénytelenek igénybe venni.

A szóbanforgó négy pittsburgi Westinghouse-vállalatnak épen e válságos napokra nagyobb esedékességei voltak, de mert azon bankok, melyek e társulatok hiteligenyeit ellátták, nem rendelkeztek a kellő tőkével, átmenetileg zavar állott be a négy vállalatnál. Hogy csupán átmeneti és elszigetelt zavarról van szó, bizonyítja az is, hogy az ugyancsak pittsburgi R. D. Nutta Co., a Pittsburg Meter Co., a Westinghouse Inter Works Railway Co., s a The East Pittsburg Improvement Co., mindannyi Westinghouse alapítás, valamint a többi amerikai vállalat, névszerint a Savier Man Electric Co., Newyork, The Priant Electric Co. és The Perkins Electric Swith Mfg. Co. Bridgeport, a The Westinghouse Foundy Co. Trafford City, a The Westinghouse Air Brake Co. Wilmerding, az American Brake Co. St. Louis, a Canadian Westinghouse Co. Hamilton, a Westinghouse Traction Brake Co. Wilmerding, a Westinghouse Automatic Air and Steam Coupler Co. St. Louis, a The Union Switch and Signal Co. Swissvale s a Cooper Hewitt Electric Co. Newyork, ugyszintén az európai vállalatok, u. m. a The British Westinghouse Electric and Mfg. Co., a Société Anonyme Westinghouse, a The Traction and Power Securities Co., a The Westinghouse Brake Co., a The Westinghouse Co. St. Petersburg, a Westinghouse Elektricitäts-Aktiengesellschaft, a német légfékgyár s a nemrégiben alakult olasz részvénytársaság fennakadás nélkül bonyolítják le üzleteiket.

Egyébiránt maga az amerikai kormány is közbelépett a nagy vállalat érdekében, országos érdeknek tekintvén Amerika legnagyobb és legtekintélyesebb villamos cégeinek fennállását s a társulatok kívánságára gondnokot rendelt ki. A pittsburgi Clearing House a gondnokkal együttesen átvizsgálta a négy társulat könyveit s hivatalosan konstátálta, hogy vagyoni állapotuk teljesen megnyugtató.

Az összes főtebb említett Westinghouse-alapítások külön álló részvénytársaságok, külön alaptőkével, igazgatósággal, ügykezeléssel és üzletkörrel s a Westinghouse-szabadalmak kihasználásával foglalkoznak.

Az alakulóban lévő magyar vállalat kizárólag a francia társulat alapítása, melynek alaptőkéje 15.000.000 frank s mely annyira el van látva munkával, hogy ez idő szerint nagyobb újabb megrendeléseket — legalább a magyar gyár üzembe helyezéseig — nem vállal. A társulat a készpénz jegyzésének megfelelő részletet nálam már régebben letétbe helyezte.

Szerény véleményem szerint a magyar vállalat alapításánál csupán két szempont lehet mérvado: az egyik a gyártmányok minősége, a másik, hogy a vállalat kellőképpen foglalkoztatható lesz-e.

Az első ma már nem szenved kétséget és a magyar érdekeltségnek közvetlenül s többszörösen nyílt alkalmát tekintetben meggyőződést szerezni. A másodikat illetőleg rá kell mutatnom az alapítási tervre. E szerint a vállalat első kiépítésében oly keretek között mozog, hogy az eddigi kilátások szerint az üzem megindításakor 2—3 évre szóló megrendelések lesznek előreláthatólag.

Nem lesz egészen közömbös az a körülmény sem, hogy a budapesti érdekeltség — ismerve a viszonyokat — teljesen nyugodtan fogadja az amerikai híreket, mert hiszen azok — ha még oly rosszak volnának is — a magyar alapítást semmiképpen sem érintik.

Hiszem, hogy a fentiekben közöltek a magyar alapítás iránt érdeklődőket teljesen megnyugtatók.

Varjassy Lajos polgármester ma a következő táviratot kapta Kunz Józseftől, a cég képviselőjétől:

Az amerikai Westinghouse cégek válasza folytán az a hír terjedt el, hogy az európai Westinghouse-gyárat is érinti a pánik és hogy annak folytán az autómobil-gyár felállítását halasztást fog szenvedni. Varjassy Lajos polgármester tegnap az iránt táviratilag kérdést intézett Kunz Jenőhöz a Westinghouse-gyár egyik igazgatójához, aki ma szintén táviratilag válaszolt és megnyugtatta a polgármestert. Kunz Jenő távirata így hangzik:

Pitsburgi társulatok átmeneti jellegű zavarai a többi amerikai és európai egy mástól független Westinghouse részvénytársaságokat egyáltalán nem érintik, levélben bővebbet Kunz.

Mint e táviratból kitűnik az aradi gyár létesítése körüli aggodalmak, mint azt különben már tegnap megírtuk, alapítalaknak, mert az amerikai cégek nincsenek szoros nekszusban az amerikai Westinghouse gyárakkal.

TANÜGY.

(—) Tanítógyűlés. Az „AVTE.” eleki fiók bizottsága f. évi november 4-én d. e. 9 órakor Aradon az áll. tanítóképző intézetben rendes évi közgyűlést tartja, melyre a t. tagokat és tanügybarátokat tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Gyakorlati tanítás. Tartja Urhegyi Alajos tképző tanár. 3. A gyermeki lélek rendellenességei. Keszler Károly tk tanár. 4. A munkaszeretetre való nevelés. Előadó: Weber Á. tanító. 5. A segélyalap újjászervezésére kiküldött bizottság jelentése és az alapszabályok módosítása. 6. Indítványok. 7. Tisztújítás. 8. A tavaszi ülés helyének megállapítása. 9. Elnöki bezáró. Felkérjük t. tagtársainkat, hogy a gyűlésen, tekintve segélyalapunk újjászervezésének fontosságát is, teljes számban szíveskedjenek megjelenni. Azon tagok pedig, kik a segélyalapba belépni óhajtanak, szíveskedjenek az 1 kor. belépési díjat Illés László egyesületi pénztáros, Kurtics, címre még a gyűlés előtt beküldeni. Aradmegye kir.

tanfelügyelőjének rendelkezése szerint a gyűlés napján a tanítás szünetel. Weltz József e. elnök, Barabás Sándor fiók. jegyző.

(—) Miniszteri biztos Aradon. Molnár István miniszteri tanácsos a földművelési minisztériumban, tegnap délután vizsgáló körútjában meglátogatta az aradi állami tanítóképzőt. Szőlősi István igazgató-helyettesével megtekintette a huszárlaktanya mellett lévő kertet, mely a tanítónövendékek gyakorlóhelye a kertészetben. Dícsérettel emlékezett Fazekas Dániel kertész munkásságáról, nagy bajnak jelentette ki azonban, hogy a kert oly messze van az intézettől. Megígérte, hogy támogatni fogja a tanári testületnek azt a régi kérélmét, hogy a gazdasági gyakorlatok helye az intézet közelében legyen.

(—) Felhívás az építőiparosokhoz. A következő sorokat vettük: Tisztelettel felhívjuk az építőmester urakat, hogy ács és kőműves tanoncokat irassák be az iparostanonciskolába, mivel az előadások az ács és kőművesek téli tanfolyamában folyó évi november hó 15-én megkezdődnek. Az igazgatóság.

A locsolás vége.

Ha a géplakatos haragszik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26

A husvétii locsolás bájos poézise körül csinos perpatvar támadt Aradon az idei husvétkor. A legpirosabb piros tojások is pirultak szegényletükben, amikor egy olyan jelenetnek voltak szemtanúi, mely párját ritkítja a husvétii poézis történetében. Husvétkor ugyanis, mint ez köztudomású, az ifjak locsolni szokták a leányokat rózsavízzel, vagy otkolnyal, vagy ha éppen másra nem telik, hát szagos szappan levélvel. Ártatlan mulatság ez, nem okoz kárt senkinek; a lányok és a droguisták még örülnek is neki. Csak néha baj támad a locsolás körül, mivelhogy a szappan levélért az ilyképpen megüszített hölgyek a hegy levélvel szokták visszaöntözgetni az ifjakat, persze nem a ruhájukon, vagy a hajukon, hanem ott, hol a gége fészke. Es ilyenkor az almáriumból előkerül a szilvórium mindenféle változatban és bizony megesik, hogy az öntöző ifjú néhány öntözés után más szemmel nézi a világot. Ezt a más szemét a gonosz nyelvek röviden szalonspicnek nevezik, de rágalom, hogy ennek a szalónhoz csak némi köze is volna.

Ez általános néprajzi előjáró beszéd után most már mindenki előtt érthető lesz, ha megijuk, hogy néhány liter szagos víz kiöntése után Zahranek János géplakatos is más szemmel nézte a világot az idei husvétkor, nem szólván arról az egy-két kilenc kupica pálinkáról, melyet viszont ő magába öntött. Zahranek Jánosnak tehát szalonspicce volt és ebben az állapotban meglátott egy leányt, akire már régen nem szalón, hanem egészen más spicce volt (előkelő körökben ezt esetleg budoárspiccnek lehetne nevezni.)

Zahranek János megállt a leány előtt, kit keresztnevére Teréznek hívnak. És az udvarias géplakatos a husvét örömeire végigöntötte szagos vízzel a leányzót, hogy kedveskedjék neki Sőt bókolt is, mondván:

— A rózsát öntözni kell.

Igy beszél egy géplakatos, akinek szalón és más spicce van. Az olvasót természetesen most már bántja a kíváncsiság, hogy mit csinál ilyenkor egy leány, kinek keresztneve Teréz, aki rózsá és akit öntözni kell. Mosolyog? Bajosan köszönetet suttog? Nem. Az a leány, kinek keresztneve Teréz stb. ilyenkor csucsorítja az ajkát és olyan műveletet végez, melyet a magyar nyelv egyetlen szóval is ki tud fejezni, de amelyet mi a finomság okáért úgy határozunk meg, hogy Teréz nyáladékot távolított el nyelve üregéből, még pedig a Zahranek ur irányában.

Erre természetesen ismét fölmerül a kérdés,

hogy mit csinál ilyenkor egy géplakatos. Bizony kiesik az udvarias hangulatból és káromkodik. A mély és őszinte megvetés hangján mondja a leánynak, hogy:

—

Az olvasó gondoljon ez öt pont helyére amit akar, csak jót ne gondoljon. A husvétii poézis megmontásának története ezzel be is fejeződött, de fölmerül a kérdés, mit csinál olyankor az aradi kir. járásbíró, mikor egy udvariasságában megsértett géplakatos egy védtelen nőnek egy öt ponttal helyettesíthető szót vág a fejéhez? Az aradi kir. járásbíró a géplakatos 20 korona pénzbüntetésre, vagy két napi fogházra ítéli.

Lipót király fia.

Öreg ember nem vén ember.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 26.

Az ősszakálú Cleopoldról napok óta pikáns hírek keringenek, amelyek apasággal hozták kapcsolatba az ősz felséget. Hogy ez a pikáns pletyka milyen hatással van a belgák királyára: büszke-e rá, avagy sértődve utasítja-e vissza, arról nem beszél a fáma, de tény, hogy ma határozott formában lábra kapott az az eddig kételkedve fogadott szenzáció, hogy Lipótnak két hét óta újabb arai örömeiben van része, amelyekben, mint anya Waugan grófnő osztozkodik. Nemrégiben mi is megemlékeztünk erről az érdekes eseményről, azzal kapcsolatban, hogy a belga képviselőház nem ülhet össze, mert Lipót külföldön tartózkodik. A világsajtó akkor kételkedve fogadta a hírt, mert Lipótról nem tételezték fel, hogy ilyen lépésre képes még, annál kevésbé, mivel a felség nem tartozik már a fiatal emberek közé.

De most határozott formában üti fel fejét ez a szenzáció, amelynek érdekes részleteit alább közöljük:

Október 16-án a belga határon lévő Longepont város anyakönyvezői hivatala előtt egy hatalmas, szürke autómobil állott meg. Az autómobilon három ur ült, mind a hárman orvosok. Kettő közülük francia, a harmadik német. Az orvosok bementek az anyakönyvezőstőhöz és az egyik bejelentette, hogy a Lormais kastélyban egy fiú született, amelyet Pülöp Henrik De la Croix névre kereszteltek.

Anyja Blanx de la Croise.

— Apja? kérdezte az anyakönyvező.

— Apja — válaszolt az egyik orvos — nem kívánja magát megnevezni.

Az orvosok ezután arra kérték az anyakönyvezőt, hogy bejelentésüket tartsa titokban, ne szóljon senkinek, különösen pedig újságíróknak nem. Az anyakönyvező, aki nyomban sejtette, hogy mi rejlik a dolog mögött, megígérte, hogy titokban fogja tartani a bejelentést, mire az orvosok az autómobilon Párisba hajtottak. Az ügy talán titokban maradt volna, de egy baleset révén kiderült. Az autómobil ugyanis utközben elgázolt egy embert, mire a hatóság is közbelépett. Az újságírók, akiknek tudomására jutott a dolog, erre kutatni kezdtek és kipuhatolták, hogy az október 16-án született gyermek Vaugan grófné és hogy apja Lipót király. Kiderítették az újságírók azt is, hogy a nagy szürke autómobil, amelyen az orvosok az anyakönyvezőstőhöz mentek, — Lipót királyé.

Már most csak az a kérdés, hogy mit szólnak majd Belgiumban Lipót király legújabb stiklijéhez.

Gyilkos uriemberek.

Mérnök és vállalkozó.

A kisbíró halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 26.

A fővárosi rendőrség most egy gyilkosság ügyében nyomoz, amelyet urielemberek követtek el. Az ügy részletei nincsenek még teljesen tisztázva, valószínű azonban, hogy az ügynek a gyilkosság vádjával terhelt urielemberekre nézve súlyos következményei lesznek. Az újról alábbi távirati tudósításunk szól:

A főváros közelében lévő Cinkota községben e hét elején gyilkosság történt. Mészáros Pál kisbíró éjjel tizenegy óra tájban betért az ugynevezett Weisz Náci féle kocsmába. A belső teremben két társaság ült: az egyik urakból, a másik parasitokból állott. Az uri társaságban voltak Vass Gyula mérnök és Mezey Ferenc vállalkozó. Mészáros az ő asztalukhoz ült és sört rendelt. Vass és Mezey ferde szemmel nézték Mészárosra, aki észrevette az idegenkedést és valami megjegyzést tett az urakra. Vass mérnök erre felugrott és kétszer hatalmasan *pojon vágta* Mészárosra, aki vértől borítva terült el a padlón. Ekkor valaki lecsavarta a petróleumlámpát. Hogy mi történt a sötétben, azt nem lehetett megállapítani, de mikor a lámpát ismét meggyújtották, Mészáros már számos sebtől vérzett.

A kisbíró azután hazament. Ágyba feküdt, de súlyos sebei következtében *másnap meghalt*.

Vass Gyula és a vele volt társaság tudomást szerezvén Mészáros haláláról, mindent megkísérelt, hogy az esetet elitussolja. Vass felkereste Mészáros apját és ráakart bírni, hogy hallgassa el fia halálának igazi okát. Az öreg Mészáros, miután nagyobb összeg pénzt ígértek neki, már hajlandó lett volna a bűntény elhallgatására, de valahogy kitudódott a dolog és megindították a vizsgálatot. Miután az ügy összes részleteinek kiderítése nem sikerült, a pestvidéki ügyészség elrendelte a már eltemetett Mészáros *ékszhumálását* és felboncolását. Ez ma meg is történt. Az exhumálásnál a cinkotai temetőben a pestvidéki ügyészség egyik tagja, a vizsgálóbíró és a törvényszéki orvosszakértők voltak jelen, akik felboncolták a holttestet és megállapították, hogy Mészáros *koponyarepedés és elvérzés* következtében halt meg. Ennek alapján az ügyészség valószínűleg gyilkosság miatt vádat fog emelni Vass Gyula mérnök és Mezey Ferenc ellen, akik megdöbbenve értesültek a boncolás eredményéről.

Tulságos áldás.

Négy leány egyszerre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 26.

Felsőmagyarország egyik kis falujában, Tarnafőn, nagy izgalom volt tegnapelőtt délután Seemann Adolf tanító házában. Várták a gólyát. A tudós asszonyosság ott sürgött-forgott az ágy körül, még a ház többi népe diszkrétan félrevonult.

Ugy egy óra tájban, a *madame* harsogó hangon kiáltott át a másik szobába:

— Leány, tanító ur, leány!

Az apa mosolygott, de nem lehet mondani, hogy megalégedéssel mosolygott. Ez a mosoly is lefutott az ajkáról, amikor a felesége bent megint sikoltozni kezdett. Mi ez? mi történik ott? Már be akart nyitni, amikor az asszonyosság riadó örömmel kezdte kiabálni:

— Leány, leány!

— De hiszen mi ezt tudjuk; — vetette ellene a tarnafői tanító.

— Dehogy tudja, dehogy! Maga csak az első leányról tud, de a másodikról nem. *Ikrek*... érti: ikrek!

Seemann Adolf a vállai közé huzta a fejét és még mindig mosolyogva, azt a bölcs megjegyzést kockáztatta meg:

— A Gondviselés utjai kiszámíthatatlanok.

Ezen a megjegyzésen elmélkedett, a mikor a neje ismét jajgatni kezdett. A férj most már gyanakodva pattant föl a helyéről és komoran hegyezte a füleit. Várt, várta, mikor nyílik az ajtó.

Az ajtó nyílt és a bába örömtől sugárzó arca jelent meg benne.

— Tanító ur, tanító ur — visitolta — még egy leány. Egy meg egy, meg egy, az három. Seemann elszántan ismételte az utolsó szót:

— Egy meg egy, meg egy: az három.

Hogy mire gondolt ebben a pillanatban a tarnafői mester, a jó ég tudná megmondani. De nem gondolkozhatott sokáig, mert a madame megint visitálni kezdett:

— Seemann ur, Seemann ur, *megint egy!*

— Micsoda?

— Leány!

A tanító gyorsan elvégezte az összeadást a fejében; $3 + 1 = 4$. És azután imádkozott; imádkozott... *de magyarul!*

A négy kis leány pedig sirt, nyögdecselt hófehér mamája mellett, mintha mind a négy már most tudná: micsoda iróza os nyomoru ság magyar tanító leányának születni.

A pap bűne.

Megrágalmazott lelkész.

Gyilkosságra bujtogatással vádolták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

Hosszu időn át szenvedte Rácz Livius lelkész a legsötétebb bűnök vádját, amíg végre ma megkapta egy évi szenvedésért a sovány elégtételt: egy felmentő ítéletet.

A múlt év szeptember havában Mácsán Onyica Szidának egy csinos 18 éves leánynak gyermeke született és ekkor a kétségbeesett anya, hogy szegényét a világ előtt elpalástolja, gyermekét előbb *megfojtotta* s azután a házuk padlásán *elrejtette*. Az anya borzalmas tette csakhamar kitudódott s a csendőrök letartóztatták.

Onyica Szida a csendőrök és a vizsgálóbíró előtt meglepő vallomást tett. Azt mondta, hogy csecsemőjének meggyilkolására Rácz Liviusz lelkész *biztatta fel*. A leány súlyos vádját a csendőrség a pap ellen is megindította a nyomozást. Rácz tagadta a leány által felhozottakat, de annyi terhelőnek látszó bizonyíték merült fel a pap ellen, hogy az ügyészség vádiratot adott ellene, emberölésre való felbujtás büntetével vádolva meg őt. Az ügyészség vádindítványára az aradi törvényszék vádtanácsa Rácz Liviusz lelkészt vád alá helyezte. Rácz Liviusz a vád alá helyezés ellen a kir. táblához felfolyamodást jelentett be, de a tábla a felfolyamodást elutasította.

E feltűnést keltő bűnygynek ez év márciusában megtartott főtárgyalásán szenzációs fordulat állott be. Bota Vazul és Árgyelán Mihály mácsai lakosok, akik az ügyben tanuként szerepeltek, azt vallották, hogy őket Rácz Liviusz *hamis tanúzásra akarta rábírn* és ezért nekik 60, illetve 40 koronát adott. A meglepő vallomások után Kovács József alügyész kijelentette, hogy Rácz Liviusz ellen

hamis tanúzásra való rábíras büntetléért is megindítja az eljárást.

Ítélethozatalra akkor nem került sor, mert Nagy Sándor dr. védő kérelmére a törvényszék Onyica Szida vádlott elmebeli állapotának megvizsgálását rendelte el, s egyben intézkedett szíránt, hogy a márciusi tárgyaláson felmerült újabb súlyos vádat bizonyítani tudó tanuk beidéztessenek.

Szeptember 24 én tartották meg az aradi kir. törvényszéken a folytatólagos tárgyalást, de akkor sem történt meg a végleges döntés e kinos ügyben. A tanuk ugyanis, akik tavasszal azt állították, hogy Rácz Liviusz megvesztegette őket, időközben *viesszavonták vallomásukat*, e tárgyaláson újból azzal álltak elő, hogy a papjuk tényleg rá akarta bírni őket a hamis vallomásra.

Ennek bebizonyítására hivatkoztak Botára akihez állítólag tegnap elküldött Rácz, hogy most, közvetlen a tárgyalás előtt ellenkező vallomásra bírja őket. E vallomás után az elnök kénytelen volt újból felfüggeszteni a tárgyalást s a hírvivő beidéztetése iránt intézkedni. Felfüggesztették azonban az ingadozó tanuk megesketését is, részben azért, mert Mácsa megyeszerzte híres olcsó tanúiról, másrészt olyan valószínűtlenségeket adtak elő Rácz Livius és Onyica Szida viszonyáról, hogy nem lehetett őket esküre bocsátani.

A nyolc hónap óta húzódo ügynek ma volt a harmadik főtárgyalása az aradi kir. törvényszéken. A mai főtárgyalás végre ítéletet hozott a kinos ügyben, a *törvényszék Rácz Liviuszt fölmentette*. A lefolytatott tárgyaláson kihallgatott terhelő tanukról ugyanis kiderült, hogy rovott multuak, a törvényszék ezért nem vette ki tőlük az esküt, de nem is nozhatott marasztaló ítéletet vallomásuk alapján.

Onyica Szidát, a szerencsétlen gyermekgyilkos anyát a törvényszék bűnösnek találta, és az enyhítő körülmények figyelembevételével *három hónapi fogházra* ítélte.

A mételyes hadsereg.

Harden Miksa beszédje.

Szenzációs leleplezések.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 26.

A Harden-Moltke tárgyalás mai napja még az eddigieknél is szenzációsabb volt. Harden Miksa nagyszabású védőbeszédje, amely megdöbbentő képet tárt fel a porosz hadseregben uralkodó morális züllöttségről, valósággal megbabonázta úgy a bírakat, mint a hallgatóságot. Harden felmentése a mai nap után bizonyosra vehető. Egész Németország lázas érdeklődéssel lesi az ítéletet, amelyet voltaképpen Moltke fölött mondanak ki a bírák.

Távirati értesülésünk:

A mai tárgyalás kezdetén Moltke gróf hosszabb beszédet mondott, amelyben előadta, hogy amikor tudomására jutottak Harden vádjai, elment a császár főhadsegédéhez és becsületszavára kijelentette, hogy a okat a botrányos dolgokat, amelyekkel Harden vádolja *nem követte el, de mindazonáltal beadja lemondását*, mert nem tartja illőnek, hogy az, akit ilyen súlyos gyanúsításokkal illetnek továbbra is a császár szolgálatában maradjon.

Ezután Gordon igazságügyi tanácsos Moltke gróf képviselője mondta el védőbeszédét. Kijelentette, hogy a tárgyalás folyamán kiderített dolgok minden német ember megbotránykozá-

sát hívják ki, mert éppen a gárda ezredekről, amelyek a hadsereg szemefényét képezik, derültek ki a botrányos ügyek. Moltke grófot azonban ártatlannak tartja. Neki semmi köze sem volt a perverz üzelmekhez. A vádló ellen csupán *Bolhardt* testőr vallott, de Gordonnak jogos aggályai vannak a vallomás ellen.

A védbeszéd.

Déltájban a védbeszédre kerül a sor. Bernstein védő Harden felmentését kéri. Ebből kérelmét azzal okolja meg, hogy a dolog elévült. Harden különben is csak az igazat írta, sértő szándéka nem volt.

Gyalázat, hogy egy férfiről, aki a nőket *illemhelynek* nevezte azt kell mondani, hogy német. Asszonyainkat, anyáinkat ilyen szóval nem szabad illetni. Ez ellen minden német férfi tiltakozik. Ami a zsebkezdőt illeti, arra nézve csak azt mondhatja, hogy ha Moltke úgy bánt volna a feleségével, min barátjának zsebkezdőjével úgy ez a per nem született volna meg és Moltke nem állna most itt mint vádló.

Moltke azt állítja, hogy azért mondott le rangjáról, mert mint katona nem állhatott volna a bíróság elé. Ezzel szemben hangsúlyozza Harden, hogy *Bülow* német birodalmi kancellár ellen néhány évvel ezelőtt hasonló vádak emeltek, ám *Bülow* nem mondott le rangjáról, hanem a bíróság elé állt. Minden német nemesnek így kell cselekednie. Ha ártatlanul vádolták meg, úgy bizonyítja be leginkább, hogy nem bűnös. Kéri a törvényszéket, ítélkezzék, hogy olyan férfinak, akik ilyen nézeteket hangoztatnak mint Moltke, akik olyan cselekedeteket követtek el mint Moltke társasága, lehetnek-e vezető férfiak egy országnak? Képviselhetik-e kifelé és befelé a német nevet, azok, akik ilyen módon éltek vissza a beléjük helyezett bizalommal?

Moltke védekezik.

Moltke gróf rövid beszédben védekezik. Negyvenkét évig szolgált becsülettel a császárt és a hazát. Amidőn nagynevű nagybátyjának a kiváló hadvezérnek nevét kellett megvédelmezni, amikor ennek a névnek becsületéről van szó, le kellett mondania rangjáról. Azért vetette le a katonai uniformist, hogy nyugodtan állhasson a bíróság elé. Katonai uniformisban nem tűrhette volna, hogy a tárgyalás folyamán folyton hazugsággal vádolják. Mint katona nem távozhatott volna zaklatás nélkül, mert ha a kíváncsi nép a katonai uniformisban meglátja, talán inzultusok érték volna.

Ma, nagybátyjának a névnapján, amikor az ő szent emlékének akar élni, itt a bíróság előtt kénytelen állni ebből a csunya botránypörből kifolyólag. Mit szólna a nagy hadvezér, hogyha élne, ha az *Unter den Linden* fái között meghallaná, az újságrikkancsok vad ordítását, amelylyel az ő becsületes nevét szólnak eresztik. Kéri a vádlott súlyos megbüntetését, hogy nevét továbbra is becsülettel viselhesse.

A vádlott beszéde.

A tárgyalást ezután felfüggesztették. Szünet után *Harden* Miksa szólalt fel és több óráshatalmas védbeszédet mondott, amelyet a hallgatóság mindvégig lázas érdeklődéssel kísért.

Moltke gróf — ugymond — hivatkozik nagybátyjára, a nagy hadvezérre. Elismerem, igaz, hogy ennek árnyéka lebeg e terem fölött. Elismerem ezt is, hogy Moltke gróf rokona volt a nagy hadvezérnek, de nem vér rokona.

Ezután elmond *Harden* egy érdekes esetet, amely még a nagy Moltke életében történt. Egy porosz herceget, akit az udvarnál perverzításon értek, száműzték Németországból. Amikor a száműzött herceg meghalt, Moltke volt az, aki hulláját vissza hozatta Berlinbe. Ugy látszik ezt a hullát hordja magával a vádló.

Ő azonban mindent megtett, hogy ettől a hullától megszabadítsa. (Itt *Harden* Eulenburg hercegre és társaira célzott.)

Eulenburg herceg három kancellárt buktatott meg: Bismarkot, Caprivit és Hohenlohet. A negyediket, Bülowot ő teremtette. Maga Bülow nem akarta elfogadni a magas méltóságot. Feleségét küldte Eulenburg herceghez Bécsbe azzal az üzenettel, hogy ő inkább Olaszországban szeretne maradni. Eulenburg herceg azonban így válaszolt:

— Muszáj neki Berlinbe jönni.

Bülow felesége erre megkérdezte Eulenburg herceget, hogy miért nem megy maga Berlinbe.

— Én királyokat akarok csinálni, de nem akarok király lenni, válaszolt a herceg.

Am később Eulenburg herceg a negyedik kancellártól, Bülowtól is meg akart szabadulni, ez azonban nem sikerült neki. Ő azonban sikerült megbuktatni és ebben nekem is van némi részem. Szerencsének tartom, hogy ez így történt. Mi történt volna, ha Eulenburg herceg megbuktatása nem sikerül. Tudják-e önök, hogy az ország már háboru előtt állott? Tudják-e önök, hogy miképpen jutottunk a marokkói konfliktushoz?

Unikumnak tartom, hogy a császár Liebenbergben a francia követségi tanácsossal jelent meg, holott a császárok csak nagykövetek társaságában szoktak megjelenni.

Majd így folytatta *Harden*:

— Oriási anyagom van, amelynek feltárása nemcsak Németországot, hanem egész Európát megbotránkoztatná. De bizonyítékaimat nem használom fel, a legbotrányosabb dolgokat elhallgatom. Csak annyit említek meg, hogy egész katonai ajánlkozó felvonulás volt a tisztek sátrai előtt. Egész huszárezredek meg vannak metelyezve. Hogy mennyire terjedt ezeknek az uraknak bátorsága, azt mi sem bizonyítja inkább, mint az, hogy még a belügyminiszternek és a berlini rendőrfőnöknek is erkölcstelen ajánlatokat mertek tenni.

Amikor a császárnak tudomására jutottak a botrányos dolgok, energikusan lépett fel, Ezeket mondta:

— El Eulenburggal, el Hohenau gróffal, Moltke pedig menjen rendezkedési álmányba, mert róla nincsenek még konkrét bizonyítékok. Tisztázza magát, ha tudja...

Harden magának vindikálja azt az érdeket, hogy nem a szociálisták, hanem ő leplezte le ezeket az üzelmeket. Kizárólag politikai célzata volt, a haza érdekeit tartotta szem előtt. Tizenhárom év előtt is, mint vádlott állt a bíróság előtt, annak bizonyítására, hogy a császárt másképp is lehet szolgálni, mint térdhajlással. Az igazság kimondása többet ér, mint a megalázkodás. Kéri felmentését.

Harden beszéde nagy hatást keltett. A bíróság ezután határozathozatalra vonult vissza, majd pedig kihirdette, hogy az ítéletet kedden délelőtt mondja ki.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Folytatolagos sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi október hó 28-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

44. A művészet és szépzésművészeti bizottságnak jelentése több művésznevelési kérvénye tárgyában ösztöndíjban való részesítésük iránt. 45. A polgármester jelentése a vízvezetési művek megváltása tárgyában. 46. A magyar, asfalt részvénytársaságnak ajánlata a pécskai uti munkák árának előlegezése tárgyában. 47. Az aradi vadásztársulatnak kérvénye a vadászterület szerződésének 6 évre való meghosszabbítása tárgyában. 48. A város főispánjának átirata Vieszer Aladárnak alszámvevővé lett kinevezése tárgyában.

Szerelemtan.

A porosz gárdaezred újításai.

Csak férfiaknak!

Arad, október 26.

Tekintettel arra, hogy a *Harden*—*Moltke* affér tárgyalása során igen érdekes dolgok derültek ki arról, hogy mi is az a szerelem, ma táviratilag felkértük *Moltke* Kunó urat hogy közölje velünk, milyen reformokat tud még a szerelem terén. *Moltke* Kunó ur rögtön válaszolt is. Levelét az alábbiakban ismertetjük:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Nagyon köszönöm szíves megemlékezését és sietek megtisztelő felszólításának eleget tenni. Sajnos, ki kell jelentenem, hogy a szerelem terén már semmi újat nem tudok produkálni, sőt szomorúan mondhatnám, régít sem. Álláspontomat röviden pár szóban foglalhatom össze, ugymint:

1. Az asszony ingatag.
2. Ha férfi vagy, légy férfi.
3. Szeretem a hajnalt.

Ezen alapelvekre támaszkodva, bátor vagyok önnek néhány utmutatást adni arra az esetre, ha ön a modern szerelmi lírát, avagy regényt óhajtaná kultiválni. Ha ön regényt akar írni, így kezdheti el:

— Hah, kiáltott a fabajuszu ellentengernagy, minközben merészen átölelte a matrót, ezek az édesvízi kutyák valóban nem is sejtik, milyen élvezet sós vizen csókolózni! Csókolj meg, kutyu, mivel kopaszra nyírt fejednek a holdfényben való kékes villogása olyan mámorba szédít, mintha három deci snapszot ittam volna!

A matröz megrázta az ellentengernagy fejét és rekedten suttocta:

— Oh, óóó, óóóó! Hagyjon békében ifiur, mert különben szölok a *Harden* bácsinak:

*

Ha ön verset akar írni hü szerelmeséhez, melegen ajánlom a következő sablont:

Bajszod örömtől mért remeg,
Te bájos, izomdús gyerek?
Bicepsed mért feszül ki, óh,
Te kis Bohó?

Hisz itt vagyok: szerelmesed,
Ki téged nagy mérvben szeret,
S ha bajszom bajszodhoz tapad:
Ne véd magad!

Ha azonban hűtlen szerelmeséről akar verset írni, nem ajánlható elég melegen az alábbi formula:

Kackiás az ön bajusza,
A szívemet tönkrenyűzza.
Hegyes bajsza szíven szúr,
Tisztelt úr!

Többet érek sok kamasznál,
Ám ez nekem mit se használ.
On más ifjút szeret már,
Jaj de kár!

Jól vasalt az ön nadrágja,
Amely szívem arcúlvágja...
Nem hallgat meg, barátom?
Megálljon!

Ha ellenben hangulatosan akarja lefesteni az imádott lény báját, a következő vershez folyamodhat:

Tiszaújlaknak illatát
Érzem, ha ön mellettem áll,

Szívencsiklándoz engemet
Az öön diszolgó szakáll.
Nagyméretű, izmos kezét
Csókolnám szenvedélyesen,
S csók nélkül nem maradna, óh,
A nadrágja szegélye sem.

Ha jár az utcán s reng a föld
Bármerre menjen is kegyed,
Szegény szívem hol elszorul,
Hol meg a vágytól megremeg.
Ah, az a láb, ah, az a térd
És ah, mind, mi utána jó!
Nem mutathat fel, nem soha
Ily izgató bájt semmi nő!

És így tovább, tisztelt szerkesztő ur. Ez előbb-
utóbb sikerre vezet. És ami fő: apasági kereset
kizárva. Az ember azonban, ha rajtakapják, bezárva,
Meleg üdvözléssel:

Moltke Kunó, mint ilyen.
— zab.

Pénzt! Pénzt! Pénzt!

Emelik a hadügyi kiadásokat.

Wekerle Bécsben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 26.

Wekerle Bécsben van. A legújabb idők óta a Wekerle Sándor bécsi utazásai nem jelentenek semmi jót. Most is arról van szó, hogy a hadügyi kiadásokat jó néhány millióval emelni kell. Ez már hozzátartozik a közönséges mulatságokhoz, amelyekhez jó képet kell vágni, bármily rosszul esnek is.

Egyebekben egyelőre minden csendes. Csak a nemzetiségiak készülnek az indemnitás megobstruálására.

Részletes tudósításunk:

A képviselőházban az indemnitás tárgyalását kedden kezdik meg. Hir szerint a javaslat megszavazása ellen a horvátok és a nemzetiségiak *együttes harcot indítanak*. Kedden a nemzetiségiak részéről az első szónok Lukács László, a belényesi kerület országgyűlési képviselője lesz, míg a horvátok részéről Supilo Ferenc fog először beszélni. A nemzetiségiak hétfőn értekezletet tartanak, amelyen megbeszélnek a követendő taktikát.

Koalíciós körökből kiszivárgott hírek szerint általában megnyugvással fogadják az önálló nemzeti jegybank létesítése érdekében készített formulát. A függetlenségi párt, mint megbízható forrásból értesülünk, nem teszi pártkérdéssé a kiegyezés megszavazását, de az viszont természetes, hogy a kiegyezés ellen nem szabad senkinek sem szavazni. A képviselőház által az önálló nemzeti jegybank előkészületeinek megtételére kiküldendő bizottságban valamennyi párt képviselve lesz.

Bécsből jelentik: A holnapi minisztertanácsban foglalkozni fognak a közös költségvetéssel és a delegáció összeállításának kérdésével. A közös költségvetésben, a hadügyi kiadások között egy új nyolc és háromnegyedmillióra rugó összeg is szerepel a katonatisztek fizetésének felemelése címén. A hadügyi vezetőség ennek a tételnek megszavazására fekteti a fősúlyt. A magyar kormányban elvileg nincs kifogása a katonatisztek fizetésének javítása ellen, de általában *aggodalomban van* a

hadügyi kiadások rohamos növekedése miatt.

Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi útjával kapcsolatosan különböző hírek kerültek forgalomba, amelyek azonban minden alapot nélkülöznek. A holnapi napot Wekerle Sándor kizárólag azzal tölti, hogy a közös ügyekről Beckel és Koritowszkyval tárgyalásokat folytasson. A közös minisztertanácskozás első napján kizárólag a közösügyes kérdéseket fogják tárgyalni. Különösen a külügyi kérdések nagyobb méretű emelkeése foglalkoztatja majd a minisztereket. A hadügyi vezetőség ragaszkodik a hadügyi budget felemeléséhez és körülbelül 59 millió koronát kér ezen a címen. Mivel csak pénzügyi dolgokról lesz szó, Bécsbe utazott Popovics Sándor államtitkár is. Wekerle Sándor holnap a közös pénzügyminiszteren és az osztrák miniszterelnökön kívül fel fogja keresni Aerenthal báró külügyminisztert is, akivel arról a válaszról fog tárgyalni, amelyet Polit Mihálynak a macodon kérdésben tett interpellációjára adni fog.

Wekerle bécsi utazásával kapcsolatosan néhány fővárosi esti lap azt a furcsa hirt közli, hogy Wekerle az ugynevezett bankkérdés kompromisszuma felől is tárgyalni fog az osztrák miniszterelnökkel, sőt azt is emlegetik, hogy Wekerle e tárgyban kihallgatásra jelentkezik. O fel-ségénél. Mindezek a hírek teljesen alaptalanok, mert a kompromisszum kérdés nemcsak hogy tisztán belügyi kérdés, hanem ugyszólván benső ügye a függetlenségi pártnak, amelybe az osztrák kormánynak nem lehet beleszólása.

Miért bukott meg a Bachruch-cég?

Százezer korona története.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, október 26.

Már néhány nappal ezelőtt bejárta az egész országot a szenzációs hír, hogy a Bachruch Sámuel temesvári fűszernagykereskedő cég *fizetéseképtelenségét* jelentett. A temesvári cég egyike a legnagyobbaknak a vidéken, az egész Délvidékkel összeköttetésben volt és így a fizetéseképtelenségéről szóló hír kereskedői körökben érthető meglepetést és konsternációt keltett. A fizetéseképtelenség ügyében, mint temesvári tudósítónk táviratozza, ma szenzációs fordulat történt. A cég ugyanis fizetési zavarai okául azt adja, hogy egy belső embere, Stern Dávid a cég százezer koronáját *elsikkasztotta*. A meglepő fordulatról részletes tudósításunk a következő:

Mióta a Bachruch-cég fizetéseképtelenségét jelentett, a legkülönösebb hírek kerültek forgalomba a cégről. A hírekkel, amelyek sikasztásról szóltak, csakhamar kapcsolatba hozták Stern Dávidnak, a cég legbizalmasabb alkalmazottjának nevét is, kiről azt híresztelték, hogy százezer koronát sikkasztott. Rövidesen kiderült, hogy honnan erednek a szállongó hírek, a cégtulajdonos Bachruch Miksa ugyanis tegnap följelentést tett Stern Dávid ellen 100.000 korona elsikkasztása és csalás miatt.

A följelentés alapján a temesvári rendőrség azonnal megindította az eljárást Stern Dávid ellen. A meggyanúsított embert beldézték a rendőrségre, ott két óra hosszat faggatták és azután elbocsátották. Később házkutatást tartottak nála, melynek eredményét titokban tartják.

Ma folytatták a vizsgálatot Stern Dávid

ellen, kit egész nap kihallgattak. Stern visszatartja az ellene emelt vádakát és a fölvetett jegyzőkönyvben tiltakozik az eljárás ellen, melyet vele szemben folytattak. A vizsgálat eredményét titokban tartják. Ma délután az *Aradi Közlöny* egy munkatársa telefonon kérdést intézett a temesvári rendőrség bűnügyi osztályához az eddigi eredmény részletei iránt, ott azt a felvilágosítást kapta, hogy *letartóztatás eddig nem történt*.

Stern Dávid egy temesvári lap nyilttérében ma nyilatkozatot tesz közzé, mely a Bachruch-cég hitellezőihez szól. A nyilatkozatban elmondja, hogy ő Bachruch Miksának „puszlapajtása” volt a legutóbbi napokig, vele egy szobában lakott egy asztalnál evett és csak bűnös tanácsadók bírhatták rá az ellene való föllépésre, mert azt hiszi, hogy ha őt százezer korona elsikkasztásával vádolja, engedékenységre bírhatja hitellezőit. Stern ezután felhívja a hitellezőket, hogy ne higgyenek Bachruchnak és végül szenzációs leleplezéseket ígér.

A bejelentett szenzációs leleplezéseket széles körben élénk érdeklődéssel várják.

Deutsch Bernát meghalt.

1833—1907.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

Aradváros egyik régi családjának öreg, tisztos és hasznos közéleti multat viselő tagja halt meg a ma reggelre virradó éjjelen: *Deutsch Bernát*. Annak a nevezetes kereskedő-családnak volt ivadéka, amelynek ősei Arad gazdasági megalapozásában kiváló munkát végeztek, s a melynek sarjaiból az ország gazdasági mozgalmait irányító férfiak váltak. O maga is soha nem ernyedő ambícióval vette ki részét a közélet munkájából, s életének felét az emberszeretet gyakorlásában, fejlesztésében töltötte. Magas korának utolsó éveiben is kereste a munkát s annak sikere megiljíttotta a lelkét.

Deutsch Bernát Aradon, 1833-ban született; atyja *Deutsch Abraham* aradi kereskedő volt, *Deutsch Ignác*nak, a hatvani *Deutsch-család* fejének fivére. *Deutsch Bernát* maga is a kereskedői pályára lépett, s rövid idő alatt annyira megnyerte a kereskedő-körök szeretetét, hogy előbb az aradi kereskedelmi és iparkamara tagjává, majd kamarai elnökké választották. E tisztséget hat esztendőn át viselte. A nyolcvanas évek elején *Temesvárra* költözött, a hol csakhamar szintén része jutott a közéleti tevékenységből. A temesvár-gyárvárosi zsidó hitközség elnökévé választotta, ezenkívül tagja lett Temesvár város törvényhatóságának, s a temesvári kereskedelmi és iparkamarának. A kilencvenes évek közepén visszatért szülővárosába, Aradra, s följult erővel érdeklődött az aradi ügyek iránt. Az aradi zsidó hitközség Bing Vilmos visszavonulása után elnökévé választotta meg. Kilenc évig állott a hitközség élén és ez idő alatt elévülhetetlen érdemeket szerzett a hitközség életében. Rendezte a gazdasági viszonyokat, biztosabb alapot szerzett a hitközség jövedelmének, ő kezdeményezte az azóta fölépült zsidó elemi fiúiskola építését és az új zsidó templom ügyét. Nagy buzgalommal vett részt a hitközség humanitárius tevékenységében. Ő maga alapítványt tett le elaggott zsidó polgárok menhelyének létesítésére, a mely alapítványt utolsó intézkedése kerekíti ki nagyobb összegre. Sokat buzgólkodott az aradi zsidó szent-egylet javára, mint annak elnöke, majd diszelnöke. Tagja volt az utóbbi időben is több cikluson át Aradváros törvényhatósági bizottságának, ahol a közgyűléseken és különösen

a gazdasági székben volt a köznek szolgálataira figyelemre méltó, tapasztalatra épített fölszólalásaival.

Magánéletében a társaságok legszeretetre-méltóbb tagja volt. Híres volt konzervatív nyaralásairól. Huszonöt éven át évről-évre *Marilla-völgyön* nyaralt. Ez a szeretete onnét van, mert egyik alapítói közé tartozott a kies dél-magyarországi gyógyhelynek. A fürdő közönsége meg is becsülte őt: az egyik állót *Bernát sétány*-nak, más helyet meg *Bernát pihenőjé*-nek neveztek el róla. Egy tábla is volt kifüggesztve, amelyre minden esztendőben, amikor Marillára jött, egy-egy évszámot festettek.

A fürdőn ő volt az élet központja: mulatóságokat, ünnepélyeket rendezett a király születésnapjain, Hoffenreich dr., a fürdőtulajdonos jubileumain: ő volt, ha kellett, a lampionosmenet vezetője, ha kellett, szónok. Leirhatatlan öröme volt, ha a fürdő közönségének valamit gyönyörűségére tehetett.

Most az évszámok megszakadnak. Az idén még elment Marillára, de már súlyos betegen jött haza. Életeréje, amely még hetvenéves korában is csodálatos frissességgel buzgott, ettől fogva elhagyta s az aggkor gyöngesége rohamosan pusztította. Az éjjel, szívhüvelési rohamban meghalt.

Végrendeletet nem hagyott hátra, de intézkedett a jótékony célokra szánt hagyományokról, alapítványokról. Így, amint értesülünk, jelentősebb alapítványt rendelt az aradi izr. árvaháznak és több más aradi humánus intézménynek. Meghagyta, hogy temetése napján az aradi zsidó szegények között kétszáz, más vallású szegények között 100 koronát osszanak ki.

Kiterjedt család gyászolja: fiai *Deutsch Andor*, temesmegyei nagybérlő, *Deutsch Sándor* nagybérlő, dr. *Deutsch Izsó* aradi ügyvéd és *Deutsch Jenő*, a csányi műmalom igazgatója, leányai: *Deutsch Aranka*, *Deutsch Piroska*, *Leopold Zsigmond* aradi birtokos neje, *Deutsch Ilona*, dr. *Pilis Béla* neje és *Deutsch Gizella*, dr. *Hecht Arnold* kerületi orvos neje. A *Hatvany-Deutsch* családot táviratban értesítették a halálról s annak egy tagja valószínűleg megjelenik a temetésen.

A temetés vasárnap délután fél három órakor lesz az Andrassy-tér 14. sz. házból. Az aradi zsidó hitközség gyászának a temetésen impozáns formában ad kifejezést.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A madarász, operette. Este: Bernát, bohózat. (Béret C.)
Hétfő: Loute, bohózat. (Béret A.)
Kedd: A vig özvegy, operette. (Béret B.)
Szerda: Vasgyáros, színmű. Erdődi Sari vendégfőléptével. (Béret C.)
Csütörtök: Válgunk el, vígjáték. Erdődi Sari vendégfőléptével. (Béret A.)
Péntek: Délután: Sziklához láncolt királykisasszony, színmű. Este: A szerkesztőség, operette. Bemutató előadás. (Béret B.)
Szombat: A szerkesztőség, operette. (Béret C.)

* Aradi urileány a színpadon. A forrásban levő igazi színész-tehetség értékes kvalitásaival lép az aradi színpadra, két estére terjedő vendégjáték keretében egy bájos aradi urileány *Erdődi Sári*. Ez alatt a romantikusan hangzó színpadi név alatt *Vizer Sári*, *Vizer Péter* aradi ügyvéd leánya aratja művészkedésének első időszakában a babérokat, amiben — merjük hinni — Aradon is része lesz. A drámai színdarabok körének két legmegfelelőbb alakjában fog bemutatkozni a közönségnek a fiatal művésznő. Szerdán a *Vasgyáros* Clair-jét játssza el; ez a szerep különösen alkalmas arra, hogy mindama-

fiom kvalitásokat és benső érzéseket juttassa érvényre, amely a drámai színésznőt értékesé teszik. Csütörtökön a *Válgunk el* Cyprienne szerepében lép föl *Erdődi kisasszony*.

* A jövő hét játékrendje. A jövő hét játékrendjén ugyan csak egy bemutató szerepel, mindamellett mozgalmas, élénk, komoly művészi élvezetet ígérő a műsor. Vasárnap délután, mint már említettük, Zeller operettje, a *Madarász* kerül színre. *Kállai Jolán* a címszerepben, míg este Heltainak humoros nyári darabját, a *Bernát*-ot adják. Hétfőn *Loute* megy, amelyet a Szendrey-rezsimben még nem adtak. Kedden a *Vig özvegy* kerül színre, míg a következő napokon egy működő aradi úri hölgy *Vizer Sarolta* kisasszony lép fel a *Vasgyáros* és a *Válgunk el* fő női szerepeiben. Pénteken két előadás lesz, délután bemutatnak egy bájos gyermekdarabot „A sziklához láncolt királykisasszony” címen, este pedig szintén premiér lesz, operettpremiér „A cserkész leány”-t hozzák színre, melyet a Nép-színház aratott sikert a múlt évben. Szombaton ismét „A cserkész leányt” adják.

A tanár ur pofoz.

Diáksztrájk készül.

Az aradi főgimnázium botránya.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

Mikor istenben boldogult *Tóth Béla* a tanbetyárokkal folytatott harcának hevében kiadta a jelszót: *Üsd vissza!* — ez a biztatás nagy felháborodást keltett tanügyi körökben. Pedig bizonyos, hogy *Tóth Bélának* ebben a kérdésben igazsága volt. Az, aki már a gyermekben lealacsonyítja az emberi méltóságot, bünt követ el. Maguk a tanügyi téren elismert férfiak is azon az állásponton vannak, hogy testi fenytéket alkalmazni tilos.

Mindezeknek az elmondása abból az alkalomból aktuális, hogy az aradi főgimnáziumban ma egyik magáról megfélekezett tanár a felsőbb osztályok egyik tanulóját *többizben arculütötte*, mert a tanuló egy neki nem tetsző kérdést intézett hozzá. Az inzultus következményeképpen a felsőbb osztályok növendékei között mozgalom indult meg a tanár ellen s a tanulók elhatározták, hogy a tanbetyárkodó ember *előadásait mindaddig nem hallgatják meg*, amíg igaztalanul felpofozott társuk elégtételt nem kap. Nem tudható, hogy a diákok mozgalma komoly-e. Példa már volt ilyesmire: tavaly Zomborban, azelőtt szombathelyen.

Az eset részleteiről a közetközöket jelenthetjük:

Az aradi főgimnáziumban a napokban tartatták meg a szokásos tanári konferenciát, amely a rosszul tanuló növendékeknek az úgynevezett „intő” osztogatja. A konferencián az egyik tanár feltűnően sok tanulót ajánlott megintésre; közöttük az aradi főgimnázium néhai tanárjának, *Haszlinger Ferencnek* hasonló nevű fiát is.

Mikor *Haszlingernek* tudomására jutott, hogy intést kapott, roppantul elkeseredett. A fiu ugyanis mindig jól tanult s a szóbanforgó tantárgyból is jól felelt: nem bírta tehát megérteni, miért kapta a kellemetlen megintést. Az egyik óra végén megvárta a tanterem előtt a tanárt és megkérdezte tőle:

— Tanár ur kérem, miért kaptam én intést? Hiszen én jól feleltem!

Ez a kérdés egyszerre rettenetesen fel-

bőszítette a derék pedagógust. Ordítva támadt a fiura:

— Te mersz engem felelősségre vonni! Itt van a felelet!

Azzal egymásután többizben arculütötte a diákokat és a szégyentől és fájdalomtól reszkető gyereket otthagya a folyosón. *Haszlinger* osztálytársai, kik közül többen látták a brutális tanár tanbetyárkodását, körülvették a könnyező fiut és kivallatták, hogy mi történt. A következő pillanatban pedig kitört a diákokból a keserűség:

— *Disznóság!* Ezt nem vagyunk kötelesek tűrni! — hangzott minden oldalról.

A diákok közül többen felszólaltak, hogy ők is intőt kaptak az illető tanártól, noha nem feleltek rosszul. Nehány tanuló panaszra is ment *Burián János* igazgatóhoz, aki igen méltányosan azonnal intézkedett is, hogy a diákok sérelme orvosoltassék.

A felsőbb osztályok diákjai ma megbeszélést, hogy ameddig durván inzultált társuk elégtételt nem kap, nem mennek el az illető tanár óráira.

Noha ez a terv semmi esetre sem helyesíthető, mégis igen célszerű volna, ha az arra illetékes helyen megindítanák a magáról megfélekezett tanár ellen a fegyelmi eljárást, mert az, hogy a serdülő ifjuban pofonokkal nőveljék az önérzetet: középkorba illő dolog.

HIREK.

Fuit.

Arad, október 26.

Néhány nap múlva itt lesz a halottak ünnepe. Megindul a néparadat a sirok utcáiba és a kivilágított, fölvirágozott hantok fején olvassa a márványkövek fölíratát, aranybetűit. Megannyi tiráda, csupa ömlengés. Hogy itt a legönfeláldozóbb apa, a leghűségesebb férj nyugszik; amott az a férfi, aki közéleti pályáján ilyen, meg ilyen kitüntetéseknek, rangoknak és társadalmi tisztességeknek lett a részese. Ezt vigasztalhatatlanul bánatos özvegye siratja; amannak sarkövén pedig ez a fájdalmas sírhajtás vonaglik: A viszontlátásra!

Bizonyára tiszteletreméltó a gyász, a kegyelet, amely ezeket márványba vésette, arannyal festette. De azért mégis bántó és szemet szuró. A halottnak nincsen arra szüksége, hogy dicsőítsék, a rangjaival és az érdemeivel hivatkozzanak. A hátramara; dottjai pedig ne kiáltásak világgá a maguk fájdalmát. Még furcsa dolgoknak lehet ez a szülője. Az ember például azt olvassa a sírkőről, hogy: „ez emléket állította örökké gyászoló férje” — és ugyanakkor tudja, hogy a férj a gyászév letelte előtt újra megvált.

És halottak napján künn lesz egy kicsi, négyszögletes fekete kő, merő ellentéte a sok síró szóvirágnak és kaligrafikus sopánkodásnak. A sírkő, a melyet a napokban állítottak helyére, ezt a fölíratot viseli:

TANFY GUSZTÁV

1846 — 1907

FUIT!

Semmi több. Volt. Ennyi az, amelyet életéről a sírkőre biz. Pedig annak az életnek voltak szép részei.

Tanfy Gusztáv szép pályát futott meg. Miniszteri osztálytanácsosként vonult nyugalomba. Az egyenes léleknek, nyílt beszédnek volt ritka példaképe. Politikusokkal, előkelő emberekkel akárhányszor volt heves összetűzése az igazmondása miatt.

Különnek nevezték s az maradt a halálban is. A sarkóvére nem hagyott egyebet vésetni az egy latin szónál. És mégis ez az egyszerű szó, ez a szűketűs fölírás mintha többet mondana a halottjának egyéniségéről, lelkéről, mint a többi koporsók töménytelen jelzője és szóvirágja . . .

— **A király gyógyulása.** Bécsből táviratozzák: A király a mai éjszakát jól töltötte. A király álmát a köhögés csak kevésbé zavarta. A javulás tartós. A király sétáit egyelőre még a kastély zárt galériáin tartja, de az orvosok remélik, hogy nemsokára már a szabadban is sétálhat. A rendes fogadásokon kívül a mai napra más fogadásokat nem tűztek ki. A Korr. Wilhelm jelenti: Az ő felsége állapotáról szárnyra kelt hírek tartós javulásról szólnak. A felség az éjszakát nyugodtan és zavartalanul töltötte. Álma sokkal jobb volt, mint az elmúlt éjjel, köhögés alig zavarta. Étvágya jó. A hurut intenzitása szemmel láthatólag csökkent.

— **Köszönetnyilvánítás** Bold. *Deutsch* Bernát ur ravatalára szánt koszorúk megváltására az elhunytak családja 300 koronát, özv. *Schulhof* Károlyné urnő 10 koronát adományozott a boldogult által létesített „Sínlekháza-alap” gyarapítására és özv. *Basch* Lipótné urnő 10 koronát az izr. jót. négyeletnek, amely nemesszívű adományokért benső köszönetet mond az elnökség.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter állapotában eddig nem állott be javulás. A miniszter tegnap látogatások fogadásával és munkával úgy teleröltötte magát, hogy éjszaka fájdalmai voltak. Az orvosok minden munkától és a látogatások fogadásától eltöltötták.

— **Fenyeget a kolera.** Budapesti tudósítónk telefonálja: *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter ma rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, amelyben megküldi a kolera elleni védekezés átdolgozott szabályrendeletét. A miniszter hangsúlyozza, hogy erre azért van szükség, mert az orosz határ felől a kolera behurcolásának veszélye fenyegeti az országot.

— **Lukács László mandátuma.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Lukács* László orsz. képviselő mandátuma ellen panaszt adtak be a belvárosi választók. Ennek a panasznak tárgyalására volt egybehíva tegnap a bíráló bizottság. Haviár Dániel elnöklésével jelen voltak Németh Imre és Inkey József báró. A bizottság, mivel kellő számú tagok nem voltak jelen, a legközelebbi ülést nov. 6-ára tűzte ki.

— **A románok üdvözlik Björnsont.** A mint az aradi *Tribuna* írja, a román politikai körökben azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy a románok impozáns formák között üdvözlőljék *Björnsont*, a norvég író, aki az *Apponyi* Albert gróf ellen írott cikkeiben és nyílt levelében az elnyomott nemzetiségek védelmére kelt.

— **Wölfling Lipót esküvője.** Zürichből jelentik: Holnap délelőtt tizenkettő órakor lesz az itteni anyakönyvvezető hivatalban *Wölfling* Lipótnak az esküvője *Ritter* Máriával. A polgári esküvőt nem követi egyházi szertartás, sem másféle ünnepség. Zürichből jelentik mai kelettel: Az ottani anyakönyvvezető előtt *Wöl-*

fling Lipót ma között házasságot *Ritter* Mária Magdaléna kisasszonnyal. *Wölfling* felesége német születésű és így a törvény értelmében engedélyre lett volna szüksége a házassághoz, ezt azonban elengedték, mert *Ritter* Mária anyja esküt tett rá, hogy leánya hajadon és a házasság megkötésére akadály nem forog fenn. *Ritter* Mária 1877. január 22-én született, tehát jelenleg harminc éves. *Wölfling* feleségének apja, *Ritter* József 1896-ban halt meg szegényházban.

— **Az új alszámvevő.** *Károlyi* Gyula gróf főispán *Wieser* Aladár városi számtisztet alszámvevővé nevezte ki. Az újonnan kinevezett alszámvevő utóda a ma elhunyt *Zachariás* Géza.

— **A német császár északi útja.** Berlinből jelentik: A legutóbbi intézkedések szerint a császárt északi útján a birodalmi kancellár nem fogja elkísérni, hanem csak a hadügyminiszter és egy másik személyiség, aki a külügyminiszteriumot fogja képviselni.

— **Háromemeletes ház ötezer koronáért.** *Newyorkból* érkezik a hír, hogy Edison, akinek új akkumulátora csak a minap keltett óriás föltűnést, a szegény embernek építendő ház problémáját is megoldotta. A *Daily Telegraph* tudósítója a következőket jelenti erről a világra szóló találmányról: A nagy föltaláló régóta dolgozik ez eszméje megvalósításán New-Jerseyben s kijelentette, hogy e találmányának sikere *koronája* lesz pályájának. A találmány lényege, hogy Edison olyan cement-keveréket talált föl, melyből acélmintákra falakat lehet építeni és *huszonnégy óra* alatt el lehet készíteni egy háromemeletes házat, úgy hogy a ház teljesen tűzmentes és állandó. Költségét ötezer koronára teszi. A hatvanesztendő föltaláló, aki egészséges és jószinben van, így nyilatkozott hírlapírók előtt, bemutatva egy épület mintáját:

— Házat akarok építeni ilyen minta szerint. Szabadalmazott acélminta-szerkezet segítségével lehetséges bármely építőnek szilárd anyagból (cement) házat építeni, mely 6–7 méter (25 láb) széles, három emelet magas és kényelmes hajlékot ad három családnak; 5000 koronába kerül az épület. A találmánynak legfőbb része az acél-formákban van, a ház részére való anyag is teljesen új készítményem, áll egy rész cementből, három rész homokból és öt rész apróra törött kőből. A háznak egyetlen része, amely nem ebből a vegyték-cementből épül, a szobákban egy-egy fa-szegély a falak mentén, melyre a szőnyeget körül szegeznek. A cement keveréket beleöntik az acél-formákba, megkezdik például a fedélzetnél, míg az egész keverék lefolyik. Egy házat *tizenkét óra alatt lehetséges megépíteni*. Hat nappal később annyira megszilárdul és megkeményedik, hogy teljesen elpusztíthatatlan. E ház mintájának megszerkesztésénél alapul vettem olyan amerikai munkás-tulajdonost, aki naponta hat sillinget keres. A ház formája öntött acélból készül. Az ötezer korona költségben benne van a kályhák, a lépcsőház, az ablakszárnyak, a padlózat, a cement-fedél ára is. Minthogy a ház annyira szilárd, semmiféle javításra nincs szükség és az acél-formákat néhány óra múlva, a ház elkészülte után, ki lehet venni.

— **Marsits Rozina felolvasása Aradon.** A Kölcsey egyesület felolvasásainak sorát november 5-ikén kezdi meg. Az első felolvasásnak vonzó száma lesz *Marsits* Rozinának előadása. *A gyermek* a címe a felolvasásának. Aki annyi leánygyermeket nevelt már az aradi és temesvári iskolákban és a magyar feminizmus mozgalmának megindulása előtt annyi öntudattal egyesítette egyéniségében az erőt és a gyöngédséget, késégtelenül hivatva van arra,

hogy pszichológiai és társadalmi szempontból érdekesen tanulságos dolgokat mondjon el a gyermekről. *Marsits* Rozina, kit a Kölcsey-egyesület elnöksége a temesvári Aranytársaság tagjaként hívott meg vendégnek, hazajön, mikor Aradra jön. Nemcsak azért, mert a magyar nőnevelésben maradandó működését itt kezdte meg, hanem mert nagyon sok család van itt, melyben anya is, lánya is az ő szellemi gyermeke. A november 5-iki felolvasáskor a városháza termében Arad társadalmának több női nemzedéke fog találkozni, hogy „A gyermek” hatása alatt újraélessz a boldog gyermekemlékeket.

— **Rosenberg Lipót ünneplése.** Az aradi izr. hitközség vasárnap délelőtt féltizenegy órakor a fiúiskola nagytermében diszkozyűlést tart, melynek egyedüli tárgya azon érdemek méltatása, melyekkel *Rosenberg* Lipót, a most nyugalomba vonuló főjegyző a hitközség fejlődéséhez hatvan éven át tartó munkálkodásával hozzájárult. A diszkozyűlésre megjelenik *Sternthal* Salamon izr. községkerületi elnök Temesvárról és a hazai jegyzők kiküldöttként *Kümmelheim* Armin temesvári jegyző. A meghívottak közül megjelenésüket bejelentették: *Varjassy* Lajos polgármester, *Müller* Károly, *Barabás* Béla és mások. A mai, szombati istentiszteleten az ősz főjegyző megható ünneplés tárgya volt; a tóra felolvasásához felhívták az oltárra az énekkar éneke közben és fent a nyitott frigyláda előtt *Rosenberg* Sándor dr. főrabbi isten áldását kérte a nyugalomba vonuló főjegyzőre és a hitét terén kifejtett nagy érdemeinek elismerésül főpapi jogánál fogva a „hit tudós” címet adományozta neki; ekitüntetés annál jelentősebb, mert ily felavatásban laikus ember a hazai zsidóság körében még nem részesült. Az istentisztelet után a főjegyző lakásán a hitközség tisztviselői és a tanítói kar testületileg jelentek meg *Weisz* József hitközségi jegyző vezetése alatt, aki szép beszédben bucsúztatta el a főjegyzőt, mind annyiuknak atyai jóbarátját és a hivataloskodásban mintaképét. A főjegyző meghatottan köszöntö meg a ragaszkodást és mély illetődéssel fogadta *Krausz* Jónás rabbi helyettes áldását.

— **Az amerikai pénzügyi pánik.** *Newyorkból* táviratozzák: Ma újabb ruát intéztek bankokra és trusttársaságokra, így a *Lincoln* trusttársaságra, amely 500 000 dollárnyi tőke felett rendelkezik, míg a letétek értéke 20 millió dollár, továbbá a 2 500 000 dollár felett rendelkező *Riverside* Bank ellen, valamint a *Harlem* Savings Bank ellen is intéztek ruát. Utóbbi kihirdette, hogy a ruákra való tekintettel nagyobb letéti hitelezőktől 60 napi felmondási időt fog kívánni, kisebb összegeket azonban azonnal kifizet. A *First National Bank of Brooklyn* becsüntette fizetését. Tőkéje 300 000 dollár, a letétek értéke 4 200 000 dollár. Szintugy a *Williamsbury Trust Company of Brooklyn* 700 000 dollár tőkével és 7 500 000 dollár letétiösszeggel becsüntette fizetését. A *New England Trust Company* Providence városában (Rhode Island) attól való félelmében, hogy a letéti hitelezők ruát fognak ellene intézni, kihirdette, hogy a betevőktől 90 napnyi felmondási időt igényel.

— **Elrabolt vonat.** *Kielcéből* táviratozzák: Sztavkov állomáson megtámadtak egy vonatot, amelyen a vasutigazgatóság pénztárosa is utazott. A rablók leka csolták a lokomotívot és Strzemieszlice irányában menekültek. A kerületi főnök a katonai parancsnoksággal karöltve, üldözi őket.

— **Az olaszországi földrengés.** *Reggio di Calabria*-ból táviratozzák: A legutóbbi jelentések szerint Ferruzzano két harmadrésze elpusztult, 50 személy megsebesült, de egyik sem súlyo-

lyosan. 175 személy hiányzik. Eddig 30 holttestet találtak. A halottak eltemetésén és a sátrak emelésén erősen dolgoznak. A földrengés sújtotta vidéken szakadatlanul esik és nagy szél van. A tenger folytonos hullámlásban van. Ferruzzánban a mentési munkálatokkal vannak elfoglalva. A ferruzzanoi áldozatokról elmentmondó jelentések érkeznek. Sant Vilaróban öt ember meghalt, hat súlyosan megsebesült. Bianchovóban két ember meghalt, nyolc súlyosan, 16 könnyen megsebesült. Sant Eufémiában három, Bovalinóban kettő, Porti Gleolában 2 ember megsebesült. Különböző más községekből is újabb sebesüléseket jelentenek. Piappo és Chiesa helységek romokban hevernek. Brankaleo feléig, Zoparto teljesen elpusztult. Pardescában néhány személy megsérült és nagy károsodások történtek. Porigliolában a templomtorony beomlott. A harang az utcára esett és két embert megsebesített. Bovalinóban több ház beomlott, két ember megsebesült, egy asszonyt sértetlenül huztak ki a romok alól. Geraceban beomlott a templom tornya, több nyilvános épület megrongálódott. Ferruzzano és Geraze közt tábori távirót állítanak fel, a katonák eddig 256 halottat huztak ki a romok alól. Még háromszáz ember hiányzik, kikről nem tudják, hogy élnek-e vagy a romok alatt fekszenek. Valszínűleg valamennyien meghaltak, mert akik még életben vannak, többé-kevésbé súlyosan megsebesültek. Az egész községből csak 120 ember maradt teljes épségben.

— A belügyminiszter és a fogorvosok. A fogorvosok egyesülete tegnap közgyűlést tartott, amelyen *Roßmann* Ármán egyetemi tanárt választotta meg elnökének. A közgyűlés tudomásul vette, hogy *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter harmadik fokozatú elrendelte, hogy a királyi kegyelemmel fogorvossá tett fogművesek műterme felől ezt a felírást „fogorvosi műterem”, eltávolították s ellenük címbitorlás miatt eljárást indítsanak.

— Az új békési főispán. A *Fábry* Sándor lemondásával megüresedett békésmegyei főispánságra hir szerint *Dőry* Pál tolnamegyei alispánt nevezik ki. *Dőry* Pál sógora Széchenyi Sándor grófnak a főrendiház alelnökének.

— Az állami tisztviselők előléptetése. A költségvetési expozé során a miniszterelnök hang sulyozta, hogy az állam kiadásait a jövő évben nagymértékben szaporítja a tisztviselői kar jogos fizetésrendezési igényeinek kielégítése. Az általános költségvetés nem adott módot arra, hogy a Ház ezeket a kijelentéseket ellenőrizhesse, de a költségvetés részleteinek tanulmányozása ezzel szemben arról győz meg, hogy az állami tisztviselők előléptetése az 1908. év folyamán a rendszer határon alól marad. A kormány a költségvetésben csak arról gondoskodott, hogy végrehajtsa a törvényhozásnak a tisztviselői fizetések javítására vonatkozó határozatait, ami egyébként tekintélyes kiadási többletet okozna. Ez okból az előléptetéseknél nagy szűkkeblűséggel járnak el, azt remélve, hogy ez uton a kiadások további emelkedésének gátat vetnek. Különösen az adminisztratív szolgálatot végző, tehát a kisebb fizetésű és ezenkívül a műszaki képzettségű tisztviselők előléptetésénél konstataható deffektus, míg a fogalmazói kar haladása továbbra is kielégítő marad. Az új költségvetés fentartja azt az abuzust, hogy a központi szolgálataira beosztott tisztviselők előléptetése jóval rohamosabb, mint a periferiakon alkalmazottaké. Ezenkívül a működési, személyes drágasági pótlékokat is olyan mértékben engedélyezik a fővárosban, hogy a vidék joggal panaszkodhatik az ellentét miatt. A nem végleges alkalmazása havi és napidíjak sorsán szűkítőn ke-

veset lendít az új költségvetés, mely még mindig annak az elvnek hódol, hogy bizonyos munkamennyiség elvégzésére inkább több alacsony fizetésű munkaerőt alkalmaz, mint hogy a napidíjak emelésével több munkát követelne a már alkalmazásban lévőkől. Ilyen viszonyok között az új költségvetés sok csalódást fog okozni a tisztviselői karnak, de különösen a bírácoknak, akik a legutóbb Szegeden tartott kongresszus hatása alatt erősen remélik azt, hogy helyzetükön a kormány lényegesen javít. Ezzel kapcsolatosan említjük meg azt is, hogy az állami szolgák előléptetését az új költségvetés azokban a keretekben preliminálja, amelyek közt az 1907. évi költségvetés mozog.

— Halálozás. *Zachariás* Géza, Aradváros nyugalmazott alszámvevője ma 46 éves korában meghalt. *Zachariás*, aki hosszú éveken át buzgó tisztviselője volt a városnak, nemrégiben vonult nyugalomba, miután gyötörő betegség vett rajta erőt, amely akadályozta teendőinek további ellátásában. *Zachariás* temetése hétfőn délután három órakor lesz. Az elhunytat kiterjelt rokonság gyászolja. Temetésén képviseli magát a város tisztviselői kara, amely egyik kedves kollégáját veszítette el *Zachariás*ban.

— Eleven fátyla. Borzalmas halál áldozata lett ma Kurticsón egy öt éves kis fiú. *Szabó* Mátyás tégláégető Sándor nevű 5 éves fia fölmasztott egy tégláégető kemencére. A kemencéből kicsapó lángoktól meggyuladt a kis fiú ruhája és néhány perc múlva a szerencsétlen gyermek megszenesedett holtteste esett le a kemencéről.

— Drohobeczky püspök pöre. *Zágrábból* táviratozzák: *Drohobeczky* Gyula diakovári püspök, magyar képviselő becsületsértésért feljelentette *Rajt* Antal zágrábi ügyvédet, aki öccse *Rajt* volt igazságügyi osztályfőnöknek. A feljelentésre az adott okot, hogy *Rajt* a zágrábi zeneegyesületnek, amelynek *Drohobeczky* is tagja, levelet írt, amelyben bejelentette, hogy kilép, mert nem akar olyan egyesület tagja maradni, amelynek egy hazaáruló is (*Drohobeczky*) tagja. Amikor a levél nyilvánosságra jutott, *Drohobeczky* püspök *Rajt* ellen megtette a feljelentést.

— Odilon Helén újabb házassága. Bécsből jelentik, hogy *Odilon* Helén, a sokat emlegetett primadonna harmadzor is férjhez ment. Első férje *Girardi* volt, a második pedig a nemrég elhunyt *Rakovszky* Béla kamarás. *Odilon* Budapestről Berlinbe áttutazóban kiszállott Bécsben és elárulta ismerőseinek, hogy nőül ment *Vecic* Béla zágrábi gyógyszerészhez. A művésznő harmadik férje, aki mindössze 25 éves (*Odilon* Helén jóval tulvan a negyvenen), a tavaly lefolyt gondnoksági pörben meglehetősen ellen-szenves szerepet játszott. *Odilon* véglegesen Zágrába akar költözködni és vagyonát is magával akarja vinni, amiből azonban még bonyadalmas pörök fognak kerekedni, mert az osztrák törvények értelmében a művésznőnek *Girardi*val való első házassága még most is érvényes. Berlinbe egy orvost megy konzultálni a művésznő.

— Az üzleti körökből. Az aradi kereskedői világ nevezetes embere vonul vissza az üzleti tevékenységtől: *Plesch* Hermann, aki az elmúlt napokban évek hosszú sora óta fennálló ecetgyárát beszüntette. A köztisztviselőben álló öreg ur ezután magánéletét két nemes törekvéssel osztja meg: az Asztalos Sándor-emlékek kultuszának, meg a zenekodvelésnek, amelynek egyik ismert híve és amely minőségében országosan ismert zenei nagyságokat számított barátai közé.

— Visszaélés Kossuth Ferenc nevével. Szemérmetlen módon élt vissza valaki Kolozsvárott Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter nevével. Az ottani hivatalnokok körében nemrégiben egy fiatalember jelent meg, aki *Jakab* Sándor,

Kossuth Ferenc titkárának mutatta be magát. A fiatalember többek közt azt is elárulta, hogy nagy befolyásánál fogva könnyű kivinni előléptetéseket és az egész dolog — költségekre — csak pár száz koronába kerül. Néhány tisztviselő csakugyan le is fizette „Kossuth titkárának” a költségeket. Azonban az előléptetés csak nem akart sikerülni. Ekkor az egyik levelet írt *Jakab* Sándor címére és meglepődve kapta a választ *Jakab* Sándortól, hogy mostanában nem is volt Kolozsváron, nem ismeri a levélíró urat, valami ismeretlen szélhámos visszaélt nevével, aki ellen már megtette a feljelentést. A kolozsvári hivatalnok erre megijedt. — Fél, hogy nyilvánosságra kerül az egész dolog, felutazott Budapestre és kérve-kérte *Jakab* Sándort, hogy vonja vissza följelentését, mert neki sok kellemetlensége származnék a kinos ügyből. A nagystíli szélhámosi gy megmenekedett.

— Megmozdulnak a szívek. *Göts* György tegnap elhunyt hírlapkihordó hátrahagyott családjára érdekében fordultunk ma a könyörületesszivekhez. A felhívás nem maradt eredménytelen. *Kun* Elza 1, *Hirschl* Zsigmond 4, *Kovács* Artúr 5 és *Tanffy* Ida 2 koronát küldtek az az özvegy és árvák fölszámolására.

— Csőd. Az aradi kir. törvényszék ma *Róth* Lajos borosjenői kereskedő ellen csődöt nyitott. Csődtömegmondnok *László* Gyula dr. borosjenői ügyvéd, helyettese *Pénzes* Ákos aradi ügyvéd, csődbiztos *Heller* Mór kir. törvényszéki bíró.

— A megszökött férj. Megemlékeztünk tegnap arról, hogy *Fodor* Ignác újpesti droguertulajdonos adósságok hátrahagyásával megszökött. *Fodor* írt hagyott neje azt állítja, hogy pénteken ő és apósa látták *Fodort*, aki előttük gummirádlison vágatott egy nővel. Hétfőn egy újpesti fakeskedő látta őt Bécsben a Metropolit-szállóban. Ott azt mondta, hogy Drezdába utazik s egyezkedik hitelezőivel. *Fodor* tizenöt kereskedőt károsított meg 400–2000 koronáig. Ugynevezett piszkos adósságai is felrúgnak 8000 koronára. Legsúlyosabban apósát, *Sonnenfeld* Ignác Újpesti mészáros károsította meg. Tizenhatezer koronával. Testvérbátyja, *Fischer* Miklós dr. Hamburgból kapott tőle táviratot. Pénzt kért tőle. *Fodor* eltűnésével hozzák kapcsolatra *Herczel* András dúsgazdag kereskedő fiatal feleségének eltűnését is, bár *Herczel*né eltűnése óta már egy hónap eltelt.

— Halál egy darab fa miatt. *Dévdáról* jelentik: A háróli rávnél az éjjel a révészek tüzet raktak és mellette melegedtek. *Kosztá* Péter révész a nála dolgozó munkást, *Manya* Demetert szidni kezdte, hogy miért tüzel olyan erősen. Erre *Manya* felragadt egy égő fatuskót és azzal gazdáját úgy ütötte halántékon, hogy az szörnyet hat. A gyilkos legényt a csendőrség elfogta.

— Gyilkos vonat. *Trencsénből* jelentik: Tornyos vasúti állomás közelében a Nagytapolcsány felé menő vonat egy, a sín páron áthaladó szekeret darabokra tört és a benne ülő két embert agyonvázta. A vonatban nem esett kár.

— A posta tolvaja. A múlt hónap egyik estéjén a fővárosi főpostán nagy volt a riadalom. — Hírét vették ugyanis, hogy az egyik gyűjtőkocsinak a kocsisa, *Jakab* Miklós, miközben a fiókhivatalok pénzküldeményeit összegyűjteni járt, két darab, 44.237 koronát tartalmazó zsákkal megszökött. *Jakab* a kocsijával, melyen egy postaszolga is volt vele, a tőzsdeépületben levő fiókhoz ment. A szolga be ment a postahivatalba s ezalatt *Jakab* Miklós hamarosan zsebre vágta az említett tekintélyes summát, aztán kifogva az egyik lovat, annak hátára kapott és elvágatott. A főkapitányság nyomában megtett minden intézkedést, hogy a postakocsis kézrekerüljön. Gyors intézked-

lett is fogantatja. Jakabot, aki Budafokfelé vette utját, alig két óra múltával elfogták Kelenföldi pályaudvara közelében. A törvényszék harmadfélévi fegyházzal sújtotta Jakab Miklóst. Az ítélet jogerős.

— **Kinevezések.** A főispán *Vendrinszky* Oszkár a soborsini anyakönyvi kerületbe teljes hatáskörrel. — *Stock* Elemér síklói jegyzői irnokot a síklói, — *Moysszin* Aladár tauli jegyzői irnokot a tauli anyakönyvi kerületbe kiegészítő hatáskörrel anyakönyvvezető helyettesekké kinevezte.

— **Birtokcsere.** Az aradi kir. törvényszék telekkönyvében az elmúlt héten a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték fel: A nagyszabasi általános takarékpénztár eladja az aradi 5849. sz. tjkben felvett Lipót-utca 12a. sz. házat 13000 koronáért *Spiteler* Rudolfné *Kappner* Rozáliának. — Özv. *Veszely* Józsefné *Haschek* Julianna eladja az aradi 7241. sz. tjkben felvett kurticsi-utcai háztelket 800 koronáért *Poszt* Ádámné szül. *Schärb* Franciskának. — *Zsivovnov* Jócáné *Zsivovnov* Milka eladja az aradi 3420. sz. tjkben felvett szántót 700 koronáért *Káta* Sándor és neje *Faragó* Zsuzsannának. — *Heller* Vilmos és neje *Bernáth* Katalin eladja az aradi 1072. sz. tjkben felvett belvárosi Határ-utca 7. sz. házat 3600 koronáért *Herzfeld* Gyuláné *Laufer* Katalinnak. — *Kiss* István és neje *Wurm* Mária eladják az aradi 6720. sz. tjkben felvett Virág-utca 7b. sz. házat 3200 koronáért. *Soldán* Jánosnak. — *Victória* takaré- és hitelintézet eladja az aradi 1551. sz. tjkben felvett Demeter-utca 122a. sz. házat 1150 koronáért *Gábor* Pera és neje *Márk* Herminának. — *Victoria* takaré- és hitelintézet eladja az aradi 7012. sz. tjkben felvett Kapa-utca 37a. sz. házat 7200 koronáért *Szánthó* József és neje *Erbeszkern* Gizellának.

— **A Magyar Eot és Járadék bizt. mt. m. sz. aradi vezérigazgatója** szíves tudomására adja a nagyérdemű közönségnek, hogy irodáját 1907. november hó 1 sejtől *Weitzer* János-utca 14. sz. alól *Eötvös* utca 10. sz. (Bisztriczky-féle házban) helyezi át. Üzletágak, életbiztosítás olcsó díjak mellett: Gyermek biztosítás, évi járadékkal is és Járadék (nyugdíj) biztosítás. Előnyös vegyesbiztosítás orvosi vizsgálat nélkül is felvételtnek. A tiszta nyeménny 70 százaléka a biztosító felek mint tagok osztalékát képezi. Igazgatóság: Budapest, Teréz-körút 52. szám alatt. Elnök: *Gróf Szécsényi Aladár* es. és kir. kamarás nagybirtokos. Alelnök: *Gróf Török* József nagybirtokos valóságos b. t. tanácsos főrendiházi tag. Vezérigazgató: *Vargha* Sándor. Igazgató h. *Dénes* Tibor. Aradi vezérigazgató vezetője *Vajda* Izsó titkár. 2564

— **Rotschild** milliárd eltörpülnek annál az értékénél, melyet az Alföldi fehérkeresztes sósorszesz rejt magában. Megrendelhető az Első Alföldi Cognacgyár r. t.-nél Kecskeméten.

— **A Szegedi lakcímár.** Nagyszabású vállalatba fogott Szegeden *Balassa* Béla a „Délvidéki Hiteltudósító” főnöke, a kinek szerkesztőségében és kiadásában Szeged szab. kir. város lakás-üzleti címára fog a közel jövőben megjelenni. — Minden szegedi közönség érdekelhet ez az új vállalat, a melyben minden szegedi lakos nove és lakása feltalálható lesz. A könyvekre előjegyzést elfogad és a hirdetések tekintetében közelebbi felvilágosítással szolgal a „Szeged szab. kir. város Lak- és üzleti címár” szerkesztősége és kiadóhivatala Szeged, Kelemen-utca 5. szám. 8080

— **A legrégibb idő óta nincs szer, amely oly eredményesen lett volna az örök ifjúság biztosítására alkalmazva** — mint a víz: vagy napi bedörzsölés alakjában, vagy pedig langyos fürdő formájában, amely felüdíti a testet és fenntartja az egészséget. Igen ajánlatos a napi mosakodáshoz 1–2 evőkanállal a *Sarg-féle* tolette-glycerinból a vízbe tenni. A *Sarg-féle* glycerin kozmetikus hatású és üdítő parfüm illatu és különösen nagy glycerin tartalmánál fogva a száraz és durva bőrt hajlékonyvá és finommá teszi. Mint egy kiváló szer, durva és repedezett kezeknek az „*Adoucine*” a legajánlatosabb, mert az megakadályozza, hogy rossz időjárás alkalmával, vagy gyakori kézmosásnál „*ekcéma*” fejlődjék, amely fájdalmas és kellemetlen.

— **B. B. B.** Közismert tény s az ország minden részében el van ismerve alanti motto, a mely a kimutatott fényes eredmény által bebizonyosodott. Rövid időn belül a 602 000 koronás nagy jutalomkivétel a nagy főnyereményt 200 000 koronát, kétszer a 60 000, 50 000 és 40 000 kor.-t, millió koronán felüli összeget fizetett ki

a fenti Bankház a szerencsés vevőknek. Ezen fényes eredményt más főelárusító kimutatni nem képes. Jogosult tehát azoknak eljárása, kik sorsjegyeiket a kezelebbi I-ső osztályu húzásra (XXI. sorsjáték) húzás november 21. és 23 án, a *Bankó* Banknál Budapest, *Andrássy* ut 60. beszerzik, mert ez által maguk is meggyőződést szerezhetnek arról, hogy a legigazabb motto: *Bankó* sorsjegye *Bankó*!! — **Rovarpor,** bolhák, legyek, poskák, svábok ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz*nál. 291

TORVÉNYKEZÉS.

— **Megyei tisztviselők egymás ellen.** A temesi vármegyei közgazgatási kiadószeremélyzetében már régebbi idő óta erős ellenséges hangulat uralkodik, amelynek egy akkordja ma játszódott le a büntető járásbíró előtt. *Mihálikovics* Zoltán vármegyei irnok ugyanis ez év szeptember havában följelentést tett a járásbírósnál *Lichtenthal* Ármint megyei irodaigazgató ellen rágalmazás vétsége miatt. A panasz szerint *Lichtenthal* azt állította nyilvánosan a közgazgatási kiadószeremélyzet előtt, hogy *Mihálikovics* *sikkasztott, lopott, be volt zárva* és hivatalából el lesz csapva, vagy legjobb esetben nyugdíjba kergetik. Az aposztrófált *Mihálikovics* ezért bünvádi följelentést tett az irodaigazgató ellen a btkv. 258. §-ában ütköző rágalmazás miatt. Ma tárgyalta az ügyet *Schmidt* József aljárásbíró. *Lichtenthal* Ármint előadta, hogy igenis tette az incriminált kifejezéseket, de azért nem érzi magát bűnösnek. Tény ugyanis az, hogy *Mihálikovics* 1885-ben a szabadkai büntetőtörvényszék által lopás miatt *nyolc havi börtönre* és három évi hivatalvesztésre lett ítélve. Így tehát igazat mondott. Mindezek dacára nem akarta panaszost megsérteni, hanem csupán a szavahihetőségét akarta kellő értékére leszállítani, mert egy vizsgálat alkalmával rosszakaratulag elene vallott. *Mihálikovics* Zoltán beismerte, hogy a szabadkai törvényszék elítélte nyolc havi börtönre de ez az ügy még nincs végérvényesen eldöntve, hanem felebbezés alatt áll. *Róth* Dezső dr. védő előterjesztése után a bíróság *felmentette* *Lichtenthal* Ármint, ami ellen panaszos felebbezést jelentett be.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 26.

A Meteor időjós szerint folyó hó 28 án hét-főn, megjön a várva-várt eső.

Nem csoda, hogy ezt oly lázas kíváncsisággal várják, hiszen az ország jövő évi termés függ, egy kiadós csapadéktól.

A gabonaüzlet már erre a kilátásra ellanyhult, hátha még majd tényleg esni fog az eső.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 26.

Kevés forgalom, tartott árak. Amerika $\frac{3}{8}$ olcsóbb. Az árak 50 kienként számoltva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	12.50—2.51	12.39—12.40
Zab áprilisra . . .	8.55—8.56	8.53—8.54
Rozs áprilisra . . .	11.76—11.77	11.82—11.83
Tengeri májusra . . .	7.17—7.18	7.13—7.14

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény . . .	636.25
Magyar hitelrészvény . . .	744.50
Osztrák-magyar államvasúti részvény . . .	653.25

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Amatőröknek. Felkérjük mindazon amatőr fényképeseket, akiknek valamely aktuális eseményről sikerült felvételeik vannak, szíveskedjenek azokat szerkesztőségünkbe beküldeni, az Aradi Közlöny képes nagy naptárában való reprodukálás céljából.

Összes vidéki levelezőinknek. Szíveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok hivatalnokainak névsorát lehetőleg rögtönösen közölni velünk. Szíveskedjenek ezenkívül a községi előjáróság névsorát, az ottani pénzügyi tisztikarát, egyesületek, kaszinók, szövetkezetek tisztikarát velünk közölni. A tanítók és lelkészek nevét, a postakezelő nevét, az iparvállalatok és tulajdonosaik felsorolását szintén sürgősen kérjük.

A számárhögést,

a gyermekek ezen ismert rámt a SCOTT féle Emulsio minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT féle Emulsio a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja 3695

rózsák kerek arcukat.

Az emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer ved-jegyét — a halaszt — kérjük figyel-lembe venni.

Rendkívüli gyógy sikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leg-hatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

A SCOTT-féle Emulsio felnőtteknek s agoknak épp oly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

IDEGENEK ARADON.

— Október 26. —

Fehér Kereszt-szálloda. Br. *Vasmer* Antalné birtokosné és nővére *Simánd*. — Magyar Bertalan körjegyző és neje *Nagybánya*. — *Kümmelheim* Ármint hitk. főjegyző és neje *Temesvár*. — Megyesi Elekné magánzó Budapest. — *Király* Ernő igazgató és neje Budapest. — *Oláh* Józsefné igazgató neje és leánya Budapest. — *Noszlopy* Pál cs. és kir. huszártiszt és neje *Buziásfürdő*. — *Guttman* Sándor és neje *Szombathely*. — *Rónai* Jenő tisztviselő Déva. — *Beretvás* Zoltán mérnök Sopron. — *Bokor* Béláné és leányai Szentes. — *Földi* József pénztárnok Piski. — *Kaszab* Elek mérnök Ujvidék. — *Mayer* Simon kereskedő Szeged. — *Fuchs* Sándor kereskedő Szeged. — *Szabó* János vállalkozó Beregszász. — *Győri* Sándor és neje Zombolya. — *Szakál* Imre főellenőr B.-Gyula. — *Hoffman* Vilmos bérő Nagyvárad. — *Darvas* Ferencné és gyermekei Debrecen. — *Olasz* Géza áll. vas. hivatalnok Hatvan. — *Klein* Izsó gazdálkodó Baja. — *Remény* Herman gazdász Makó. — *Papp* József gazdász és neje Makó. — *Balla* Sándor igazgató helyettes Oravica. — *Brüll* Gyula gazdálkodó és neje Békés. — *Pataki* Viktor megyei hivatalnok Karánsebes. — *Róth* Mór dr. orvos Déva. — *Bogyó* Kálmánné igazgató neje és családja Losonc. — *Bákefi* Pál hivatalnok Deés. — *Bettelheim* Ignác utazó Budapest. — *Messing* Leó utazó Budapest. — *Bergel* I. Pál utazó Budapest. — *Grill* Rezső utazó Budapest. — *Halász* István utazó Budapest. — *Schvartz* Miksa utazó Budapest. — *Flesch* Adolf utazó Budapest. — *Szemes* Albert utazó Budapest. — *Belz* Albert utazó Bécs. — *Bleyer* József utazó Bécs. — *Kurtág* Izsó utazó Bécs. — *Reich* Alfréd utazó Bécs. — *Weisz* Frigyes utazó Fiume.

Központi szálloda. *Bornemissza* János br. birtokos Kolozsvár. — *Botta* György esperes Algya. — *Fenyves* Adolf bizt. felügyelő Budapest. — *Tóth* Imre bizt. felügyelő Budapest. — *Pásztor* Sándor dr. ügyvéd Budapest. — *Hunyady* István magánzó Budapest. — *Blume* Tódor bányafelügyelő Lipin. — *Reisz* Herman kereskedő és neje B.-Csaba. — *Mas-sard* Ilona tanítónő N.-Halmagy. — *Karton* Aladár igazgató Borosjenő. — *Szende* Imre dr. ügyvéd Budapest. — *Serényi* Vilmos dr. orvos és neje Budapest. — *Lázár* Albert utazó Bécs. — *Tisch* Alfréd utazó Budapest. — *Krocker* Pál utazó Budapest. — *Neuberger* Izidor utazó Budapest. — *Spitzer* Lajos utazó Budapest. — *Lövinger* Lajos utazó Budapest. — *Namai* Tódor utazó Budapest. — *Bátori* Jenő utazó Budapest. — *Faragó* Dezső utazó Budapest. — *Steiner* Béla utazó Budapest. — *Halász* Gyula utazó Budapest. — *Varga* Dániel utazó Budapest. — *Stern* Ede utazó Budapest. — *Róna* Ignác utazó Budapest. — *Rónai* Károly utazó Budapest. — *Winkler* Vilmos utazó Budapest. — *Ófner* Ferenc kereskedő és neje Pancsova. — *Mayer* Gyula utazó Budapest.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17.
Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

**Néhány napig
maradék
elárusítás!**

Öltöny szöveteket
leszállított áron
árusítunk.
Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1907. évi október hó 27-én:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárral:

A madarász.

Operette 3 felvonásban. Irta: M. West és L. Held. Zenéjét szerző: Zeller Károly.

SZEMÉLYEK:

Mária	Wlassák V.	Postás Milka	Kállai Jolán.
Adelaida	Benkőné P.	Schenk báró	Ladislai J.
Csörös báró	Szathmári A.	Jutka	Kun Irén.
Szaniszló gróf	Faludi K.	Karku	Horti Sándor.
Adam	Hunyadi J.	Sarku	Leőve Leo.

Közdote délután 3 és fél órakor.

C) bérlet.

C) bérlet.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes helyárral:

Bernát.

Énekes boh'zat 3 felvonásban. Irta: Heltai Jenő. Zenéjét összeállította: Kun László.

SZEMÉLYEK:

Bernát	Leőve Leő.	Cserebűly	Mariházi M.
Elvira, neje	Kőrössi Juci.	Penteleky	Horti Sándor.
Karvalyné	Szilágyi B.	Tábornok	Szathmári A.
Tunkó	Faludi K.	Steiner	Fehér A.
Cicay Panni	Rontai B.	Wolgemuth	Kulesár L.

Közdote este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Deutsch Bernátné szül. Kohn Karolina úgy a maga, gyermekei és a rokonság nevében, fájdalmas szívvel jelenti, hogy felejthetetlen jó férje, a szeretett drága apa, nagypapa és rokon

DEUTSCH BERNÁT ur

életének 74., boldog házasságának 48. évében, október hó 26-án reggeli 5 órakor, hosszas betegség után elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 27-én, délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor fogjuk az Andrássy-tér 14. számú házból az izraelita temetőbe kísélni.

Nyugodjék békében! Áldás emlékére!

Arad, 1907. évi október hó 26-án.

Deutsch Andor,	Deutsch Ármán,
Deutsch Aranka,	Dezsőfi Sámuel
Deutsch Sándor,	fivérei.
Leopoldné, Deutsch Piroksa,	Pillsi Mariéka,
dr. Pillsiné, Deutsch Ilonka,	Pillsi Gizella,
dr. Hechtné, Deutsch Gizella,	Hecht Irénke,
dr. Deutsch Izsó,	Hecht Bandi,
Deutsch Jenő	Hecht Klári,
gyermekai.	Deutsch Magduska,
Deutschné, Pollák Mici	Deutsch Bözsike,
menye.	Deutsch Juliska,
Leopold Zsigmond,	unokái.
dr. Pillsi Béla,	Deutsch Ármáné,
dr. Hecht Arnold	őzv. Scheer Salamonné,
vejei.	őzv. Kemény Salamonné,
Kunosi Nándor	Kunosi Nándorné
sógora.	sógornői.

2557

Limbeck János és fia
első magy. kir. szab. érekeporsó-gyára és temetőrendező
intézetéből.
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Zachariás Gézáné szül. Fleischer Margit, a maga, úgy az alulírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy forrón szeretett és felejthetetlen jó férj, fiu, testvér, sógor és rokon

ZACHARIÁS GÉZA,

Arad szab. kir. város nyug. alszámvevőjének.

f. évi október hó 26-án, d. e. 10 órakor, életének 46-tk és boldog házasságuk 21-ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderült.

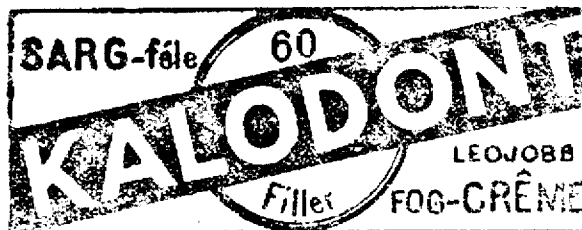
A boldogult földi maradványai október hó 28-án, délután 3 órakor fognak Batthyányi-utca 16. számú házban a róm. kath. szertartás szeőint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat a boldogult lelki üdvéért a temetést megelőzőleg október hó 28-án, d. e. 10 órakor fog a fűt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Aldás emlékére!

Arad, 1907. október hó 26-án.

őzv. Zachariás Antalné	Keresztes Ferenc,
szül. Issekutz Mária,	Karácsonyi Gyula,
edcsanyja.	Vojtek Kelmán,
Keresztes Ferencné szül.	Fleischer Gyula és neje
Kovács Ilona,	szül. Filperger Ilona,
Kovács Marcel,	Kovács M. roeinné szül.
Karácsonyi Gyuláné szül.	Verschitz Janka,
Kovács Paula,	sógor és sógornői.
Vojtek Kálmáné, szül.	
Zachariás Erzel,	
test. érei.	

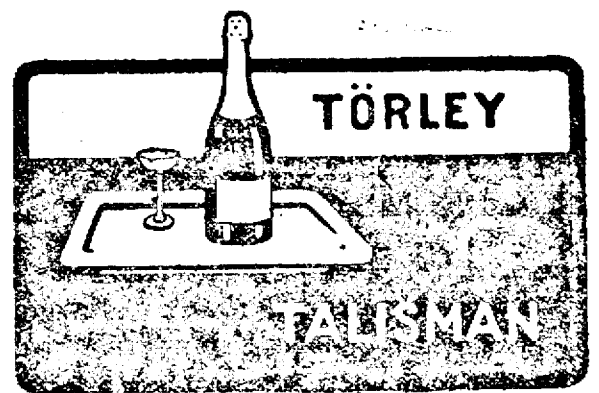

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE
GLESSHÜBLER
SÁVANYUVIZ

segítő gyógyító tényező
Karlsbad, Marienbad,
Franzenbad stb.
--- kuráknál; mindig
tényesen bevált.

3924

Kócián Jarosláv
hegedőművész

Weselsky Ferenc
zongoraművész
HANGVERSENYE

Arad, 1907. október 27-én
a Fehér Kereszt termeiben

- I. Tschaikowski. Hangerseny Kócián
- II. a) Schütt E. „a Mignon” a Tapillons
d'Amour 48. elműből
b) Veselky. Stacatto-Edute.
c) Grünfeld: Gavotte Caprice
közkiánatra Veselsky.
- III. Goldmark. Andante az E dur Suite-ből.
Zongorára és hegedűre Veselsky-Kócián.
- IV. a) Kócián. Serenade.
b) Glacunov. Méditation.
c) a' Ambroiso. Humoreske. Kócián.
- V. a) László A. Serenade Gabrielle.
b) László Árpád. Valse de Concert (első
előadás) Veselsky.
- VI. Kócián. Old folks at home Introduction,
thème et Variations Kócián.

Faix-zoogora.

A hangversenyt rendező:

Weisz és Klein

modern könyv-, papir-, és zeneműkereskedése

Arad, (Minorita-palota.)

Műsor ára 40 fillér.

Berliner gyermek kabátok, fejkötők, sapkák, cipők és kez-
tyűk, valamint gyermek alsó-
ingek, nadrágok és öltönyök.
gyapju alsó-ruházat férfiak, nők és
gyermekek részére,
ugyszintén harisnyák, elismert legjobb minőségben, legnagyobb válasz-
tékban, feltétlen olcsó szabott árak mellett. 394
Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében,
Arad, Szabadság-tér 17. sz.

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1907. november 21. és 23-án kezdődő

XXI. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy	12.— korona
1/2 "	6.— "
1/4 "	3.— "
1/8 "	1.50 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok:

99351 4/4	99358 4/4	99364 4/4	99375 4/4
11956 8/8	11975 8/8	36051 8/8	36060 8/8
36051 8/8	55801 8/8	55810 8/8	55824 8/8

Az 1903. július 15-én

eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

99354 szám tizezer

míg 1907. április 4-én ugyanezen szám kétezer koronát nyertek. Ezeket kívül számos 2000 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Wallfisch A min

bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

2561

Helybeli és megyei telefonszám 129.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és légzőszervi szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztító!

Kapható gyógyszerkereskedésekben vagy a Dunas-Lipóti Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudófrankpart 3.

1108

Katonazene hangverseny.

Az aradi cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karmester ur személyes vezetése mellett

ma,
vasárnap, f. hó 27-én

opera hangversenyt rendez

a „Fehér Kereszt” szálloda
télikertjében,

melyre a n. é. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

Braun Gusztáv,
szállodás.

Kezdeté este 8 órakor.

Beléptidij 40 fillér.

2567

Dijnok,

ki szép irással bir,
azonnal
alkalmazást
nyerhet.

Ajánlatok „DIJNOK” jelige alatt a kiadó hivatalba keretnek.

2563

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszhelyeg ellenében válaszolunk.

1907. október 26.

Keresünk:

Aradra: fűszernagykereskedéshez 1 irodai gyakornokot, 1 fűszer, 1 kézmű- rövid- és vegyásru, és 2 cipő, illetve bőrszakmabeli segédet, több mindenféle szak-mabeli tanoncot.

Vidékre: kőolajfinomító részvénytársasághoz könyvelőt, 3 fűszer, 1 fűszer és csemege, 8 fűszer és vegyes, 3 fűszer és rőfös, 5 vas és fűszer 4 kézmű és rövidvegyes, 1 rövidáru, 2 rövid és rőfös, 1 divat, 3 rőfös és vegyes és 1 1 diszmű és játék szakmabeli magyar, román és részben német szerb és tót nyelvismertetel bíró segédet, több mindenféle szakma-beli tanoncot.

Állást keres:

1 könyvelő, több női irodai alkalmazott, 1 fűszer, 3 fűszer és csemege, 1 fűszer, festék és csemege, 1 rőfös rövid, és fűszer, és 3 divat, kézmű, és rövidáru szakmabeli segéd.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

492

igazgató.

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Caine Hall: A tékozló fiu, Griffiths A.: A 99-es, Schjöring: A tenger leánya, Ifj. Abrányi K.: Egy modern apostol, Zsáros I.: Fátum, Scott W.: Ivanhoe, Balsac: Betti néni, Alarcon: A földgolyó, A norma finaléja, Turgenyev: Östölaj, A nemesi fészék, Endrei Z.: A keleti népek, Wilde: Az eszményi férj, Maurens F.: Az élő pénzszekrény, Móricz Pál: Falusi Zsidók, Cholnoky stb: A föld, Cholnoky, Littkai és Kövesligethy: A világ-egyetem, Király G.: Jósolat, Uchard M.: Az ő védenze, Bebel: A nő és a szocializmus, Szemere Gy.: A Forray család, Dickens: A Pickwick Club, Lavedan: Az ágy, Gárdos M.: Az igazság az élet, Dessewffy: Mi a spirítizmus?, Pulszky F.: Jellemrajzok, Boyesen: Goethe Faustja, Ribot Th.: A lelki átöröklés, Böhme: Egy tévedt nő naplója, Wilde: Dorian Gray arcképe.

Németben: Reisner: Mama Leichtsinn, Voss Rich.: Die Schuldige, Ahlberg: Ein modernes Mädchen, Villinger H.: Das Erbschweinchen, Brusse C.: Das Gymnasium zu Lengowo, Glyn E.: Evangelines Schicksale, Rosner K.: Der Puppenspieler, Croker B. M.: Ihre Familie, Ohnet G.: Die Siegerin, Harland H.: Mein Freund Prospero, Bennet A.: Ein grosser Mann, Boy Ed Ida: Die holde Törin, Willy: Annies Geständnisse, (Forts. der Claudine,) Stilgebauer: Der Börsenkönig, Bahr: Wien, Hillern: Doppelleben, Ganghofer: Komödiengeschichte, Dr. Bloch H.: Sexualleben unserer Zeit, továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-
tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek ujak es tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy füzetenként 14 fill.

Weiner István: Hallja maga Schwartz: Nagymarosi nyaraló, Huber S.: Ilyen még nincs, Pálkás: Boldog álmok, Grosz A.: Nekem ugyan szavallhatsz, Johnson: Jola, Komáromi: Dobó induló, Zerkovitz: Micike, Strauss: A Primás kisasszony, Der lustige Ehmann, Leonard Williams: Miss Hook of Holland, Povell: Nigger songs, Heidenreich: Ein fiderer Abend, Lehár: Moderne Walzer, Strauss: Frauenherzen, Gruber: Im Tanze durch die Welt, Zerkovitz: Dalfy Dávid, Kálmán: Dal a Móziról,

Antiquar könyvek

legnagyobb raktára.

Írógépkellékek. Könyvtárak és egyes könyvek vétele, könyvtárak berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

274

Telefon 883. sz.

A filharmonikusoknál.

Annyi ma már a muzsikos,
Mint a fűszál a réten, —
S van koncert, filharmonikus
Minden második héten
A műsor az előkelő
És a közönség szintén
És mindent szörnyen élvez ő
Nem kritizál úgy, mint én.

A hölgyeken bársony selyem,
Meg kincset érő ékszer.
Hogy tőlük azt irigylem,
Elmondtam már elégszer.
Az urakon smoking feszül,
Mely ünnepies szintén
És mindahány unatkozik,
S titokban ásit, mint én.

Az, aki így ásitózik
Már vénül, bár tagadja.
Keressen hát egy szert, mely
Erőit visszaadja.
A Sósorszesz ad csak erőt
És ifjuságot szintén
Ha Alföldi fehérkeresztes
Ugy jól jár vele, mint én!!

Az Alföldi fehér keresztes sósor-
szesz egyedüli gyártója az

Első Alföldi Cognacgyár

Részv.-Társ. Kecskeméten

Ő császári és királyi fensége József
főherceg kamarai szállítója.

Kapható mindenütt.

Postán utánvétellel, vagy a pénz elő-
zetes beküldése után.

ÁRAKI

Óriási próbaüveg

csak 40 fillér.

Kapható:

G. Földes Kelemen

gyógyszertárban

Aradon.

Használt
ó l o m
megvételre kerestetik a ki-
adónivatalban.

Minden utánzás és után-
nyomás büntetéssel jár.
Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAM

a zöld apaca védjeggyel. Törv. védve.
Régi hírt, feltételmentesen, emésztési za-
varok, köhike, katarrius, megfázás, in-
fluenza, különösen kezdődő tüdővész stb.
ellen 12 kis, vagy 6 duples veg. vagy
1 nagy arccal 400g, szab. 21 ml 500g

THIERRY CENTIPOLIA KENŐCS
Általában mint Van plus ultra minden
minden régi bármily sebgyulladás, sejtés,
gyulladás, daganat, illen, megkötődés
a vérmérgezés, operációkat követőre te-
leségessé teszi. 2 tegely ára barn. 3.30
Szétküldi készpénzért vagy utánvétellel

THIERRY A. GYÖGYŐS PÁRIS
Régészeti-szervezetnek me. l. t.

Raktár Budapest: Török József és
Léger Leo és Gy. Lugoson Vértessől

Egyedül valódi, törvényesen védett balzsamok vételezés
rendelésekor a káldónon ismételtesen. A hímző
vagy 28 és 30 ml arccal mindenki, aki nem az én gyógyszer-
raktárából eredő, tehát nem, mint az egyedül valódi zöld apaca véd-
jeggyel törv. védett Thierri-balzsamot rendel, vásárol, különösen
barn. t. buntörvényi kiméletlen üldözésnek és 4000 K. ig. vagy
1 évig tartó jogháborúztatásnak van kitéve. Ugyanaz a raktár
országos minden kishál, más nevű pótlékoknak megrendelése, v.
áramlása, melyek csak a közönség kizárólagos használatára
szolgálnak, egyáltalán bántalmazni nem szabad.

Raktár Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Arpad orak gyógyszer-
táraiban. 3966

ALEXIN

LEGFINOMABB
NÖVÉNYZSIR
FŐZÉSRE-SÜTÉSRE
KIRÁNTÁSHOZ
25% SZAPORÁBB
MINDEN MÁS ZSIRNÁL
KÖNNYŰ EMÉSZTHETŐSÉGEÉRT
ORVOSILAG AJÁNLVA
CSAK E VÉDJEGGYEL

ELLÁTOTT CSOMAGOT
"FOGADJUNK EL!"

KAPITÁNYMÉNTER
KÉZBEVÉTELESEN

3900

Somatose

(huskivonat)
a legkitünőbb
emésztő- és erősítő-szer

mindenkinek, ki emésztési zavarokban
szenvet, gyenge gyermekeknek, gyomor-
betegnek, vérszegényeknek, sápkorosok-
nak, idegbetegeknek, stb.

Minden gyógytárban és drogueriában
kapható

1018 I

N. é. közönség b. figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a t. közönséget,
hogy Sároosy-utca 2. szám alatt

uj szücs műhelyt
nyitottam.

Elvállalok női kabát, boá, muff, sapka,
utazó-bunda, lábszák, mindennemű béle-
gysék, tepik, állattömések, stb. gyors és
 pontos, valami t. jutányos árban való ké-
szítést, oly módon, amely versenyképessé
tesz bármely elsőrangú üzlettel.

Szakmában való képesitésemet a
bel- és külföld nagyobb városaiban sze-
reztem s utóbb Aradon Mayer M. szücs
üzletében huzamosabb időn át közmege-
gedésre gyakoroltam, s úgy a helybeli és
 vidéki közönség izlés t. volt alszalmam el-
sajátítani. Rendelém 25% munkaa. ked-
vezményben részesülnek. 2150

Kegyes pártfogásért esedez

Beregszászy Lajos, szücsmeister.

Eladó

csemege faj alma

u. m.: Batul téli aranypármen,
machancky, panik sárga, belle
fleur, panik, Banet, Törökbálint stb.
fajokban 30 korona, válogatva 40
koronáért szállítok; a szászvárosi
állomásra szállítva, ládába csoma-
golva utánvétel mellett 100 kilo-
gramm rendelésnél.

Ugyanitt 5 klgr. postakosarakban
franco elküldve utánvétel mellett
3 koronáért szállit

Fried Eskeles,

Álgyógyrcl.

2516

Halottak napjára!

Özv. Imre Mihályna és Társa

élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.

(a Dréher cőrfőraktárral szemben)

Ajánlja a közelgő halottak napjára rend-
kívül nagy választékú

élő és művirág koszoruit.

Továbbá azonnal készít menyasz-
szonyi és alkalmi csokrokat a leg-
szebb kivitelben és a legjutányo-
sabb árak mellett. 2184

A nagyérdemű közönség becses pártfogá-
sát kérve, maradtunk tisztelői:

Özv. Imre Mihályne és Társa.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyult
közönségnél, szuszál és meghűléseknél, bedörz-
söléséknél használna.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.-
és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerára az „Arany országhoz”.

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

2252

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

kastélyok villák, uradalmak, szanatoriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratoriumok, á'omások, kazárnyák templomok, iskolák, községek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számon kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskai-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipo tisztítószer

Egyedül-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipósees Eger.

3993 VIII

FRATER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1. SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

2857

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokokra a legmagasabb értékekig törlesztési részletekben való visszafizetésre alábbi feltételek mellett közvetít:

Klein József Arad, Radnai-ut 10. szám,

A nagyszebeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán ház olcsó és előnyös feltételek mellett eladók, u. m.: Lővész-u. 3/a. em. bérház, Lipót-u. 12/a, Választó-utca 39/a. és Új Mikalokán egy új ház 464. számu — Bővebbet a fenti intézet képviselőjénél Aradon, Radnai ut 10. Telefon 551.

A nagyszebeni általános takarékpénztár ad jelzálogkölcsönöket félévi (törlesztési és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 5 1/4 % kamattal** mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.
- a) 41 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 31 K. 08 f.
- B. 5 1/2 % kamattal** mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
- a) 41 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 30 K. 01 f.
- b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 35 K. 07 f.

- C. 5 3/4 % kamattal** mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 31 K. 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 37 K. 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 65 K. 05 f.
- D. 6 % kamattal** mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után — 50 K. 09 f.
- Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

2100

PÁLFY TESTVÉREK

cs. és kir. szabadalmazott

paprika-gyára

SZEGED.

Ajánlja saját szabadalma szerint gyártott vegyileg tiszta valódi, szép piros színű

Pálffy-féle Rózsapaprikát,

mely feltűnő édessége és kellemes zamatja folytán minden uri háztartásban közkedvelt fűszer. **Árjegyzék és minta ingyen.**

Kapható Aradon: Dürr Gusztáv, Éles Ármin, Fejér Gyula és Lázár Gyula urak üzleteikben.

2180

5 kg. postacsomag rendelésnél egy értékes porcellán tégelyt adunk ajándékkul.

Uri és egyenruha szabók.

Ezelőtt

Fabián Sándor, Varjassy-u. 2.

Most

Fabián és Blázsini

Deák Ferenc-utca, „Vass szálloda” épület.

Készítik a legfinomabb angol, francia és honi szövetekből a legegységesebb **uri ruhákat** s mert mindkettő képzett szabók (szabászok), szabászt nem tartanak s így sokkal olcsóbban dolgoznak másoknál. Egy próba rendeléssel tessék meggyőződni. — Ugyanígy készit minden nembeli egyenruhát, magyar díszruhát és sportruhát is, vidék a költségek felszámítása nélkül. — Meghívásra kiutaznak. Kiváló tisztelettel

Fabián és Blázsini,

uri- és egyenruha szabók

Arad, Deák Ferenc-u. „Vass szálloda” épület.

Az aradi és csanádi és az arad-hegyaljai motoros vasutak egyenruha szállítói. 400

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték után!

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-gyógycipőimet**, melyek meggyógyítják a lábfej fejlődését, gyermekkorban, ugyanígy felnőtteknél meggyógyítják az eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készítok a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető raktos szép cipőket. B. megrendeléseiket kérem teljes tisztelettel

SEELINGER M. A. UTÓDA

661 aradi Nemzeti Színház szállítói

Seiler Bertalan

pászományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermekek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabbban készit. 682

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy **Aradon Deák Ferenc-utca 2. szám alatt** (Sebesyház) egy, a mai kor és modern ízlés minden követelményének megfelelő.

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb czégek től kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Állandó és a legnagyobb választék gyászkalapokban.

Átalakítások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztetnek.

Világi megrendeléseket a legmesszebb menő körülményekkel eszközölök. 719

Szíves pártfogást kér

ARITMANN ANNA

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Azon urral, ki

szen lapra figyelemzetett holnap d. u. 5—6 óra közt találkozhatom a Forray-utca Nádasdy-palotájában levő **Zinner Vilmos** műorás és ékszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosított, hogy a karika gyűrűt **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni.

351

Hálás leszek

azon nemesszívű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne késsek megveszti azon szép és olcsó zsebórát, a melyet **Zinner Vilmos** műorás Forray-utcai kirakata-ba láttam.

Kovács Soma és Társa Aradon,

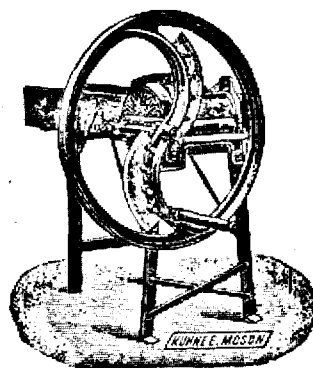
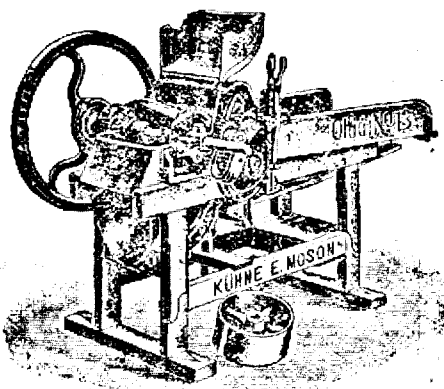
Neuman-palota.

Gép, műszaki áruk, malomszerek és pincegazdászati eszközök

gyári raktára.

Mc. Cormick chicagói és Kühne E. mosoni gépgyárosok vezérképviselője.

1164

Tenge iszártépő, takarmányfüllesztő, szecskavágó, répavágó és zuzó, morzsoló és daráló minden nagyságban.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle
Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrrákák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrba ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Árverési hirdetés.

A csálai és barackai állami szőlőtelepeken árverési uton eladásra bocsátatnak:

1. Csálán: Buza 650 métermázs. Rozs 120 mm. Árpa 100 mm. Burgonya 10 mm.

2. Barackán: Burgonya I-ső oszt. 690 mm. Burgonya III-ad oszt. 250 mm. Tengeriszár 6000 kéve.

Az árverés Barackán folyó évi november hó 11-én, Csálán pedig november hó 12-én a telepek intézőségi irodáiban d. e. 9 órakor fog megkezdetni.

A telepek aradi igazgatóságánál legkésőbb az árverés napját megelőző nap délutáni 2 órájáig írásbeli ajánlatok is benyújthatók; az írásbeli ajánlathoz az ajánlott összeg tíz százaléka csatolandó bantpénzüll. Elkésetten vagy bantpénz nélkül vagy nem a telepek aradi igazgatóságához benyújtott, valamint utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az aradi igazgatóságtól kívánatra közelebbi felvilágosítások nyerhetők.

Baracka vasútállomása: Paulis. Csálán: Csálatelepe.

Aradon, 1907. évi október hó 20-án.

Csálai és barackai állami szőlőtelepek igazgatósága. 2530

Martini János

férfi szabó

ARADON, Hunyadi-utca.

Az őszi idény beálltával aianlom dusan felszerelt raktáromat bel- és külföldi

gyapjuszövetekből

melyből a legdivatosabb ruhát a legjutányosabb áron készítem. Erről egy próba megrendelés mindenkit meggyőzhet. Elvem: csinos, divatos munka! Kevés haszon!

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal

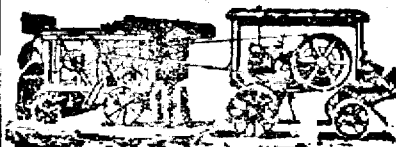
Martini János,

2469

férfi szabó.

Motorvezők figyelmébe!

A valódi KALLAI-féle „GLÓRIA” benzínmotorok és villanygyújtású benzínmotorcséplőkészletek csakis KALLAI motorgyárban Budapest, VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt szerelhetők be. 1808

Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Olcsó árak 3—5 évi részletre.

Motoraik terjesztése érdekében használt gézgépek cserébe vétetnek. Hírnövek „GLÓRIA” motoraik az egész országban a legkitűnőbb sikerrel működnek.

Pontos cím:

KALLAI motorgyár Budapest, Nagymező-utca 43.

Tessék árjegyzéket kérni.

Szalonna

elsőrendű magyar perzselt, sózott vastag hófehér, egészségesen, tisztán kezelve, egy-egy oldal súlya 35-től 70 kilogrammig — gazdasági cselédek, munkások, aratók és más munkások részére — a legolcsóbb napi áron, továbbá

csépléshez köszén, gépolaj és kenőcs,
kitűnő minőségű

kender és jutta, zsákok és ponyvák,
kocsi-kenőcs,

mütrággya az őszi idényre,
építkezési anyagok,
kőso, marhasó préselve és por alakban.

Kapható

905

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőczy-u. sarok.

Nem szövetkezeti tagok is a legjutányosabban lesznek kiszolgálva.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy „PANNONIA” száll-
• lóm éttermeiben a müncheni •

„Paulanerbräu”

sörét

(a Salvator pincéhez)

1907. október hó 27-től

• kezdve állandóan kimérem •

Teljes tisztelettel

Szabó Kálmán

vendéglős.

2545

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatásu szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

318

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle

ANAGALLIN

használata által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER”

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Arpad

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-ter 22. sz., a megyeháza szomszédságában.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

A J Á N L J U K.

Arcz-cremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hőlgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

241

ARADON.

Fogorvosi

és
fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai
műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ
1572 fogorvos.

**Mikor csatlózik a hölgyközönség
legjobban?**

Akkor, ha házaió nők által rendelt fűzőt. Mert legtöbb esetben nem jó. Tessék hozzám járni, nálam a legdíszesebb és legkényelmesebb fűzők készülnek.

Kész fűzőket, egyenes tartókat, mell-tartókat rendkívül olcsó árban árusítok. Kérem a hölgyközönség teljes bizalmát. 135

Tisztelettel

PILCZ IRMA
fűző készítő

Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz.

Telefon 337. Telefon 337.

Schveffer Ede

virágkereskedése

Aradon,
(Minorita-palota.)

Izléses 497

csokrok

koszoruk

kivitelét jutányos árban elvállal.

Vidéki megrendelése pontosan

eszközölköttek.

Pontos kiszolgálás.

Az izraelita templom sarkán
nagy használt és új butor raktár.

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól használt férfi ruhákat, szőrmé és utazó-bundákat, továbbá használt háló és ebédlő, valamint konyha-butorkat, Wertheim csatát, légezh-rent, 16-szeresét, nyergőket, legyereket, kis és nagy mérleget, bolli állványokat, ócska vasat, re-zet, ólmot és mindenféle lemtárgya-kat, régiségeket, akármily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben.

Ezen felsorolt minden egyes tárgyak a legszebb kivitelben és a legolcsóbban minden nap megkaphatók.

Kivánatra házhoz, vagy vidékre le-véllel meghívásra rögtön megyek. Szabóság és kész férfi-ruha üzletem A-ra-tos Sándor-utca, Grát ner-féle házban, butor-raktáram Árpád-ter 5. szám, az izraelita templom sarkán.

Tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. l. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsokkal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

Kellemesen hűsítő hajviz

Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpa képződést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a

„CHAMPOING POR.”

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes lágyaságú lesz. A haj színére nincs befolyással.

Az ideges főfájást azonnal megszünteti a

Rozsnyay-féle fejfájás elleni tablettá.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárban

Arad, Szabadság-ter.

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztá-lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításán nagy aranyérmekkel, ke-rezettel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

ibolya szappan 70 fillér, ibolya tej 1 kor.
és ibolya hölgyper 1 korona 30 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszertárban

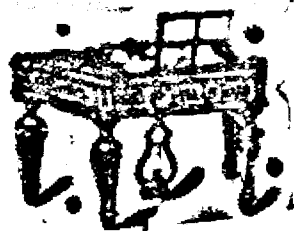
Arad, Andrassy-ter 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kosuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vajtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek áránál és Vajtek és Wélez droguériájában.

SIMON JÁNOS

hangszerkészítő

Nagyvárad, Fő-utca 802.

Ajánlja saját készítményű

cimbalmait,

valamint 1841

hegedűk, harmonikák,

legfinomabb olasz és másféle cim-balom és hegedű-hurokat.

Minden e szakba vágó munkák pon-tosan eszközölköttek.

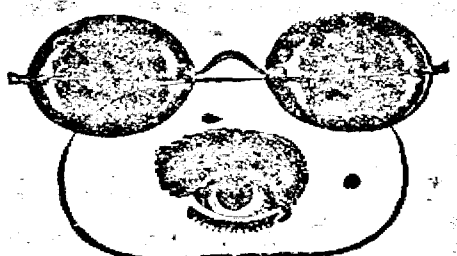
Árjegyzékek hangszerekről ingyen és bérmentve.

Elsőrendű látszerész üzlet.

DICK-SAMU

órás és látszerész

Arad Andrassy-ter és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látsző-veket a legkülömbözőbb kiállításban. leg-finomabb lorgnettek, orrcsipek és szem-üvegek, arany ezüst nickel és tekenő-béka csont keretekben legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérők-ben, hor, must és szesz részére, to-vábbá mindenféle hőmérők, minden-nemű kivitelben. 2415

Szemüvegek és orrcsipek or-vosi rendelet szerint azonnal ké-szítetnek.

Vizvezeték-műhely
megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű kö-zönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csatornazást, vízvezeték-ek, fűrdőszobát, angol klozeteket, vízfűtést, ace-tellát és Benoid-felszerelést és vezetéket minden fajtájú szivattyukat, hőlé-m-tör-és szivatt,uk javítását és készítését el-vállalom.

20 évi tapasztalatom, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelt rendelőknek arra, hogy az elvál-lalt munkát szakszerűen, pontosan és lelsismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 2532

Ugyane szakba vágó munkák jó kar-ban tartását általánosan elfogadom.

A n. é. közönség b. partfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szereelő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Építető gazdák figyelmébe!

Csobán Tivadar

képesített kőművesmester

Arad, Deák Ferenc-utca 30. sz.

(Bonts-féle ház.)

Elfogad az építéset terén előforduló mindennemű

irodai és kiviteli munkát.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költségcsökkentéseket kívánatra készítik.

Az építéset terén mindennemű felvilágosításokkal szolgálok.

Vázlat terveket ingyen készítek.

Tisztelettel

188

Csobán Tivadar,

építészeti vállalkozó.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakzszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást háztáji kezelik, minden vegyszer mellőzésevel, károsításon kívül, melynek következtében a ruha nincsen kitéve idővel romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

758

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Alapított
1860.

MÜNZL

Állami távbeszélő
213.

Elsőrendű fehérnemű és kalap üzlete Arad.

A os. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Ajánlom

a legkitűnőbb gyártmányu

sárcipőimet.

Ha a fővárosi minta szerint izlésesen összeállított kirakataimat megtekinti, meggyőződhetik elsőrendű és kiválóan izléses kalap és uridivat cikkeimről, valamint azok előnyös fix áráiról.

482

Állami tisztviselők szállítója.

A legjobb minőségű bor és csemege
faju dus gyökérzetű

szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökerez

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

2516

DÉLICE

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

500 koronát

fizetnek annak, aki

Bartilla-

fogvizének hasz-

nálata mellett, üvegje 70 fill. valaha is-

mét fogfájást kap, vagy a szája büszlik.

Bartilla A. örökösai, (B. Winkler)

Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható

Aradon minder gyógyszerárban, külön-

nösen Földes Kelemennél, Deák Fe-

rencz-utca 11. sz és Rosznyay Má-

tyásnál, Szabadság-tér. Kérjük min-

denütt határozottan Bartilla-féle fog-

vizet. Hamisítványok feljelentés 100 di-

jastatnak. 601

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szívhát

346

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

= SZÉNSAV-MŰVEK =

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vagyileg legtisztább folyékony

Szénsavat
a világhírű buziásfürdői szénsavforrá-
sokból szódavizgyártáshoz, vendéglősök-
nek és egyéb ipari célokra.
Ez az nem tévesztendő mesterséges-
en előállított, kevésbé kiadós szén-
savval

Megbízható, szigorúan leltárazott készlettel

Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

1/2 és 1/4 literes üvegekben. 3807

Sziv-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali viz.

Felvilágosításra készségesen szolgálok

Muschong-Buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyozim: Muschong, Buziásfürdő. — Internóban telefon 18. sz.

Falusi ház pneumatikus

házi
vizteleppel.

Minden évszak-

ban friss és

egészsé-

ges viz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak,
kertek, szanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.

Felvételek a helyszínen.

2346

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

Uj cipő-felsőrész üzlet.

Van szerencsém a tisztelt cipésmester urak figyelmét
felhívni a mai napon általam megnyitott elsőrendű

cipő-felsőrész üzletemre.

E szakmában a saját anyagomból, a legjutányosabb és
legdiszesebbet készítem, gyors és pontos kiszolgálással, a
miért is magamat b. jóindulatukba ajánlom s kérem szíves
támogatásukat. 2444

Kiváló tisztelettel

Altman Mór

cipő-felsőrész műhely

Boczkó-utca 2. szám.

Benkő Sorsjegy Banko!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50 — 1/4 K3.- — 1/2 K6.- — 1 K12.-

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY UT 60

Sorsjegyeink, reklámtábláink kifüggesztése által jelzett helybel viszontelárusítónknál eredeti árban kaphatók.

Janiga A. és Társa

egyenruha és uri szabó

Arad, Andrassy-tér 8. szám,

a Minorita-paletával szemben.

Készít mindennemű

egyenruhát és uri öltönyöket

legújabb divat szerint. 2270

Jutányos árak!

Meghívó!

Kovaszinc hegyközség

f. é. november hó 11-én
délelőtt 9 órakor

rendes évi

közgyűlést

tart, melyre a t. szőlőbirtokos urak
tisztelettel meghívótnak.

Tárgy:

1. Az 1906. évi számadások
átadása.

2. 1908. évi költségvetés elfo-
gadása.

Kovaszinc, 1907. évi szeptember
hó 26-án. 2547

Hegyközségi elnökség.

Több mint 25 év óta elismert leg-
előcsőbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, készmű, rövidaru és fohórnemű üzlete

a „hék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut 11. szám

(Karolina utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítatnak:
vásznak, divatszövetek, blous selyem,
barchetek, trikó ingek és nadrágok,
sapkák, keztyűk, harisnyák, cipők,
gyermek ruhák, női és férfi ingek,
nyakkendők, ággyterítők, paplanok,
esőernyők, stb. 2552

Legelőcsőbb bevásárlási forrás!

Értesítés!

Az „Orsovai Hal“-hoz
BREGER J. czég

ezelett Deák Ferenc-utca és Weltzer János-
utca. Mai naptól Szabadság-tér 4. sz.
Pölzi-kávéház mellett. 2543

Naponta friss élő halak fég- és vízben kap-
hatók. November 1-től minden fajta tengeri
halak is. Üzletben tartok mindennemű
deligymöcsöket és zöltség-ujdonságo-
kat, friss kóser füstölt húsmeletteket, va-
jat, turót, kenyérsüteményt és minden-
nemű delikateszt is tartok. Színházi elő-
adás után is nyitva van. Péntek estétől
szombat este 8-ig zárva. Vasárnap eg sz
nap nyitva. November 1-től Weltzer Já-
nos-utcai üzletben kizárólagosan tengeri
halak lesznek eladva. Általában ol-
csóbb árak mint a piacon. Megrendele-
sek azonnal, a legpontosabban eszközöl-
tetnek. Sürgőnyeim: Bréger, Arad.

Élethossziglani állást

kaphat

ügyes ember, ki vegyi gyár ké-
szítményeit gazdáknak és viszont-
eladóknak elárusítana. Mint mel-
lékfoglalkozás is kitűnő. D. Har-
dung & Co. chem. Fabrick, Aussig,
Schönpriesen 3880

Eladó

700 hektóliter magyarádi

uj-bor

Popescu János

jegyzőnél 2549

Magyarád.

**POROSZ
és
MAGYAR**

**DIÓ és
KOCZKA**

KÖSZÉN

blombázott zsákokban.

KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

.házhozhoz szállítva legelőcsőbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

2565

Telefon 46

Értesítés!

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönséget értesíteni, hogy több évi működé-
sem után Zimmermann és Eisele cégből kiváltam és

Szabadság-tér 21. szám alatt Lengyel Testvérek házában

egy egész ujonnan berendezett Norinbergi, diszmű, férfidivat és játékaru üzletet

Zimmermann Ignác

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt, nyitok.

Főtörékvésem oda irányul, hogy az igen tisztelt vevőközönség b. bizalmát mint
edddig, ugy a jövőben is kiérdemeljem.

Kiváló tisztelettel **Zimmermann Ignác**.

ANGOL SZÉN

HAJÓRAKOMÁNYOK ÉRKEZNEK
A FIUMEI KIKÖTŐBE HAVONTA
HÁROMSZOR.

Ha szükségletét ezen kitűnő (8000
callóriás) szénben fedezni óhajtja,
forduljon ajánlatért

KLÁR ANDOR

kereskedelmi irodájához

DEBRECEN. Telefon 445. sz.

Előnyös árak, pontos szállítás biz-
tosítva! 3865

Elsőrendű főkönyvelő

mellékfoglalkozásra

kerestetik.

Szives levélbeli ajánla-
tokat L. L. jelige alatt
a kiadóhivatal továbbít.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó
kerítések, épület-asalások, görredőnyök,
napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, pa-
dok, asztalok tömör vasból, valamint mind
a szakmába vágó munkák a legolcsóbb
árak mellett.

Épület szarítására vaskosarak kaphatók.

Videki megrendelések pontosan és gyor-
san eszközöltetnek. 1151

Nagy választék sarkítás mintákból ter-
mészetes nagyságban. — A minták meg-
tekinthetők a műhelytelepen.

STOLCZ J.

aranyműves műhelye

készít mindennemű arany, ezüst,
drágakő és műtővös mun-
kákat.

Régi ékszerek átalakítását,

valamint

minden javításokat

Ugy házi eszközök, valamint dísz-
magyar és antik ékszerek kiegészítését és javítását, tülz aranyo-
zás és ezüstözést jóállás mellett
elvégeztet.

Stolcz J.

aranyműves

665

Arad, Weitzer János-utca 2.,

Minorita-palota.

TÖRÖK szerencsése ÖRÖK!

Felülmúlhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rö-
vid idő alatt 32 millió koronánál több nye-
reményt fizettünk ki nagyrabecült résztvevőknek: ezek között a két
legnagyobb nyereményt és pedig:

kétszer a **600.000** koronás
nagy jutalmat a főnyereményt,

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt,

továbbá 6 a 100.000, 4 a 80.000, 3 a 80.000, 3 a 70.000, 5 a 60.000, több
50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000,
5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb
osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.
A most kezdődő 21-ik új magyar osztálysorsjátékában rövid 5 hónap alatt
összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

A hónap melyik napján született?

Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely születésnapja, vagy azon
nap mellé van jegyezve, amilyen különös eseményeknek volt részese.

Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma	Nap	Sorsjegy száma
1	109831	7	105335	12	94166	17	109737	22	17335	27	191406						
2	101018	8	93420	13	74383	18	91395	23	109734	28	22017						
3	4047	9	101001	14	109650	19	101009	24	109730	29	109670						
4	91417	10	4010	15	96686	20	7976	25	90188	30	52529						
5	17363	11	109803	16	94490	21	105325	26	105301	31	2728						
6	109690																

Az I. osztályú sorsjegyek terv szerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy 1 kor. 50 fill. $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 3 kor. — fill.
 $\frac{1}{2}$ „ „ 6 kor. — fill. $\frac{1}{1}$ „ „ 12 kor. — fill.

A sorsjegyeket utánvételt vagy az összeg előzetes beküldése ellenében
küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre
kérnk azonnal, de legkésőbb **február 21-ig**, hozzánk bi-
zalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan
elfogynak és az első osztály húzása már február 21. és
23-án lesz. 3870

TÖRÖK A. és TSA

Bankház R.-T. Budapest Sörgőncim: Törökék, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főrudánk osztálysorsjáték-üzletei: I. Központ: Szervita tér 3/a saját palo-
tánkban. II. Fők: Váci-körút 4/a. III. Fők: Teréz-körút 46/a.

Hölgyek figyelmébe!

Angol női ruhákat, kosztümöket
a legdivatosabb kivitelben készít

Popovits Lila

női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvételnek szabászati és raj-
zolás tanításra növendékek, vidé-
kiek teljes ellátással is. 733

A nagyérdemű közönség szíves tudom-
ására hozom, hogy

888 vendéglőm

és aranyas, szép és tágas kerthelyisége-
met, ugyszintén a város legkitűnőbb fe-
deit és villanyvilágítással ellátott teke-
pályámat is díszesen renováltattam és
azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. —
Tiszta saját termései borok. Első magyar
résztvény sorfőzde udvari sör. Pohár 16
fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves párt-
fogását kérve

tisztelettel

1406

Répásky Pál

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és
elnyálkásodás ellen gyors
és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldés raktár:

"NÁDOR"

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebcs Szécs, W. Kon-
suth Pál, Kung Ájos, Rozsnyay J. Örk, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban. Vojtek
és Vojtek drogueriáknál.

Szörökön: Masznik Dániel gyógyszerárakban.

Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerárakban.

Ó-Pécskán: Rókasz János gyógyszerárakban.

Simándon: Csiky Lukács gyógyszerárakban.

Szilakon: Párdy Ede örök. gyógyszerárakban.

3426

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János
elsőrendű cipőraktár
Arad-Temesvár.

Eladó ház!

Nona-utca 32. számú házban

4 szoba, 2 konyha, pince, befásított
udvar, szőlős kerttel, szép szale-
livel, még 7 évig adómentes I. osz-
tályú anyagból fölépítve, mindenkor
szabad kézből eladó.

Könnyű fizetési feltételek.

Értekezni lehet Pankota (Arad-
megye) Lapos Pálnál. 2142

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Elíz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére
áll és különösen kitűnő anyag-
ból kötött

2074

új harisnyáit ajánlja.

RUBICS GYULA

fényező és mázó mester

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Bocskai-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó min-
denféle munkát, u. m.: **butor-
fényezést, vas- és fa-but-
orokban, régi butorok
újra festését** bármilyen stylusban, **kávéházi berende-
zéseket** u. m.: **asztalok,
székek, rácszatok, lám-
periák, fogasok, csillárok**
és **fürdő-kadákat.** 1488

BUDAI KIRÁLY KESERÜVIZ

Kapható minden fűszerkereskedésben. Rende-
léseknek eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő forrása

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

3987

Női bajok, aranyér, köszvény,

alhasi bántalmak, árt. vérbőség, máj-
bajok és túlságos elhízás ellen párt-
lan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogueriák-
ban, gyógyárakban és nagyobb fűszerkeres-
kedésekben. — Videki rendeléseknek ponto-
san eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő Igazgatósága

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

Kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elarusító helyein.

Hirdetéseket felvételnek a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

A K i n e k

ismeretség híján

nőzástársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
konyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kocsisra,
vinczellerre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

A K i

eladni kíván

butort,
songorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

A K i

bérbéadni kíván

birokkot,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

A K i

szándékot vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

A K i

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

Kis hirdetési
rovatot használja.

Ügyes ruha varrónő

ajánlkozik házakhoz helyben vagy vidékre. Lakása Vécsey-utca 12.
2541

Téli szalonna,

perzselt, száraz, zsir és sózott hár kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 2249

Férfi ruhák

teljesen jó állapotban eladó. Bővebbet Teleky-utca 10. emelet.

Varjassy József-utca

18 sz. alatt levő Csámszky-féle ház, nagy telekkel és kerttel, szabad kézből eladó. Értekezhetni Aulich Lajos-u. 8/c. 2437

I teljesen jókarban

lévő 2 üléses automobil 4½, H. P. jutányosan eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal 2432

Intelligens urak

nálam izletes kosztot és lakást kaphatnak. Brüller Lajos, Darányi-utca, Csutak-ház. 2568

Világosi takarékpénztár

60 korona havi fizetéssel gyakorlatnokot keres. Ajánlatok f. hó 30-ig az igazgatóságához nyújtandók be. Állás azonnal elfoglalandó. 2528

Eladó ház!

Flórián-utca 7/b. sz. ház jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet ugyanott. 2450

Szalonna

téli perzselt 68, tiszta sertés zsir 72, sertéshus 72 kr. és minden hentes áru a legjutányosabb napi áron kapható Garai Károly hentes-üzletéből Aradon, Boczkó-utca 2. szám. 2445

Uri divat üzletembe

egy 4 polgárit végzett fiu 30 korona havi fizetéssel, valamint egy fiatalabb segéd alkalmazást nyer. Münz I. Arad. 2526

Jó forgalmu vendéglő

téli és nyári helyiséggel más vállalat miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 2536

Costüm-album

100 nál több eredeti ujdívatu mintákkal 3 koronáért kapható **In-gusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon Arad és temesmegyei 517. sz. 361

Angyal-utca 27. sz. alatti

szatócs-üzlet november 1-től kiadó. Bővebbet Angyal-utca 20/a.

Uri lakás

azonnal kiadó. Bővebbet Dr. Moniak Döme ügyvéd irodájában 2475

Yolland

legteljesebb angol-magyar szótár (a kiejtés pontos megjelölésével) megjelent és kapható **Kerpel Izabé** könyvkereskedésében Aradon. 1921

Üzlethelyiség

kiadó Deák Ferenc-utca 39 szám alatt. Értekezhetni a házban vagy Angele Mátyás üzletében Szabadság-tér 16 szám. 2388

16 hónapos gyermek

mellé kerestetik egy száraz dajka. Csakis intelligensebbek fogadtatnak el. Fizetés 30 korona. Bővebb felvilágosítást Eötvös u. 10

Ház eladás.

Kapa-utca 4. számú ház 2 üzlethelyiséggel és Választó utca 44. számú ház eladó Bővebbet Gruss Jánosnál, Választó utca 44. szám alatt. 2555

Egy jó forgalmu

vegyeskereskedés tőzsde és korlátozott italméréssel, forgalmas helyen, más vállalat miatt kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 2558

Eladó

1 gyönyörű datolya pálma Sleini-ker Luizánál, Erzsébet-körut, Olasz-ház. 2548

Fiatalabb irodista

kerestetik aradi fűszerkereskedő cég részére. Ajánlatok „Irodista“ alatt a kiadóhivatalba keretlik. 2550

Eladó

egy jó forgalmu koresma. Cim a kiadóban. 2551

Keresek

egy fiatal segédet, ki románul beszél és a rőfösben is jártas. Ajánlatok Weisz Mórhoz, igényekkel együtt, Székudvarra küldendők. 2546

Eladó házak!

Lujza-utca 1/a. sz. sarokház és Kiss Ernő-utca 7. számú ház kerttel eladók. Értekezhetni Kiss Ernő-utca 7. sz. a. 2560

Óvadékkal rendelkező

egyen fa-felügyelői állás betöltésére kerestetik. Cim a kiadóban.

ALAPÍTOTT 1884-ben

BUTOROK

a modern követelményeknek megfelelően, gazdag választékban, szigorúan szolid munka

TELJES POLGÁRI ÉS URASÁGI BERENDEZÉSEK

nagyon mérsékelt árak mellett

SÁRKÁNY J.

butor-készítőnél

Budapest, Erzsébet-körut 26. (Zion-palota.)

Raktár és műhely.

ALAPÍTOTT 1884-ben

Nagymennyiségű

maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Megnyilott

a nyíregyházi krumplicsarnok!

Kicsinyben és nagyban kapható legolcsóbb árban

Spielmann Albertnél,

Aradon, 2248

Karolina-utca 5. szám.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a f. évi őszi országos vásár november hó 1-én kezdődik s öt napon át, azaz 1907. évi november hó 5-ig bezárólag tart.

Aradon, 1907. évi október hó 14-én. A városi tanács.

Berta Testvérek

vaskereskedése Arad.

Ajánlják dus raktárukat

Fakosarakban
Kályha-ellenzőkben
Széntartókban
Kályhaszerekben

egyszerű és díszes kivitelben.

A közös konyha részére előírtas ételcsészék megérkeztek. 2561

Boros Béni-tér és Nádor-utca sarkán lévő

Schreyer-féle

telkek

eladók.

A felosztási terv megtekinthető és a feltételek megtudhatók

Dr. Szende Tivadar

Ügyvédi irodájában 2506

Szabadság-tér 12. sz.

Kiadó lakás!**Kassai-utca 9. szám**

alatt egy külön álló, 4 szoba, csukott folyosó, elő-, eseléd- és fürdőszobából álló lakás, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel, továbbá egy

istálló és magtár

november hó 1-től

kiadó.

Értekezheti: Probst
Elemér zárgondnoknál,
Tökölly Imre-utca 49. sz.

2220

Saját termésű kitűnő
tisztán kezelt magyaradi

ó és pacsentyeborok

ugy a jobb minőségben, va-
lamint palackokban kaphat.

Winter Adolf

üggyédnél 525

ARADON,

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

= Megérkeztek =

a legszebb és legdivatosabb

ősz i ujdonságok**keelmékben,**

valamint

jó m s ó flanelek és barchettek

a legújabb mintákban és dus választékban, melyeket
a legjutányosabb áron csakis nálam lehet be-
szerezni.

vásznak és schiffonok

szintén a legjobb minőségben kaphatók. Egy próba-
vásárlás mindenkit meggyőz arról, hogy **jót olcsón**
csakis nálam lehet vásárolni. — Szíves partfogást kér

kész szolgálattal

2294

Jankovits György,**Arad,****Föraray-utca 2. a) sz. (Lukácsy-ház.)****Kalap divat-szalón!**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség
becsese tudomására hozni, miszerint válogatott izlón

modeljeim

az őszi é. tél szezonra megérkeztek

Dusan fölszerelt raktáram által abban a kel-
lemes helyetben vagyok, hogy egy a legkényesebb,
mint a legzserényebb igényeket ki tudom elégíteni.
Számos látogatásért eső

2359

Grünblatt An'ónia**Arad, Szabadság tér 11. sz. I. em.**

(a Gillick hússzarnokkal egy házban.)

Gyáralapok a leggyorsabb idő alatt elkészítenek

Pokrócok

minden minőségben,

gabona-zsákok,
vizmentes ponyvák

és saját gyártású kender

kötél-árak

nagyban és kicsinyben a legolcsó-
ban kapható

Erdélyi és Borsikai Iparáruraktár
REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRSA

cégnél

2370

Arad, Andrássy-tér 6. (Város-ház.)**Alkalmi vétel!****Olcsó árak!**

Szíves tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy a
Gebhart Testvérek üveg és porcellán üzletét meg-
vettem és átköltözési nehézségek folytán az összes raktáron
levő árukat, u. m.: üveg, porcellán, lámpa, gáz- és villanycsil-
lárok, mindenféle dísz tárgyak, alpacca és alpacca ezüst evő-
eszköz, nickel főzőedények, stb.

2460

mélyen leszállított áron árusítom.

miről kérem a nagyérdemű közönséget, hogy meggyőződést szerezzen.

Kiváló tisztelettel

Gebhart Testvérek utóda**Rauch Raimund.****Az üzleti berendezés eladó.**